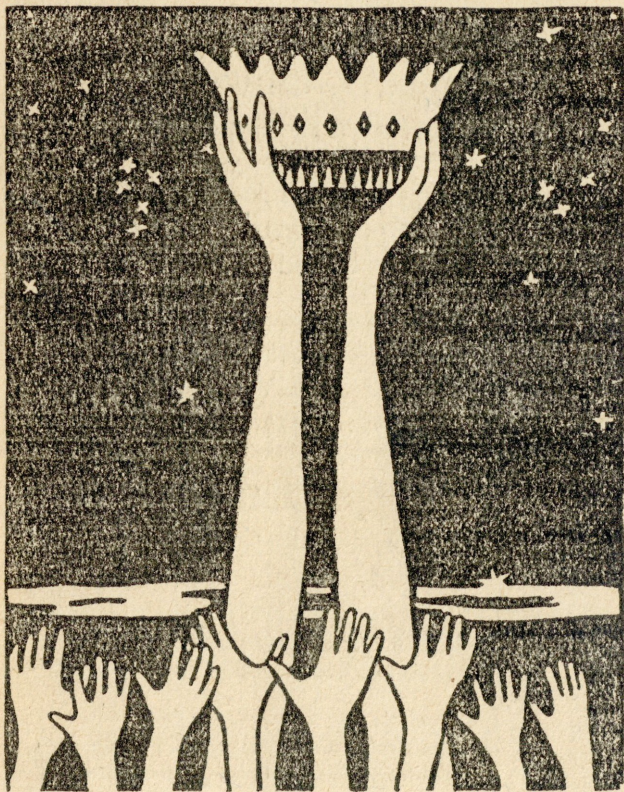

Noor-Eesti Kirjastus

Raamatute tutvustaja 1922

Õpetajad,

kui Teie soovite, et Teie õpilased hästi edasi jõuaksid, siis muresege nendele raamatud, õppeabinõud ja kirjutusmaterjal **J. Raudsepp'a** juurest Kүүini t. 1-a, Tartus.

J. Raudsepp'a raamatu- ja kirjutus- materjaali kauplus

Tartus, Kүүini tän. 1-a.

Kõige suurem ja täielikum ladu igasuguseid kooli ja ülikooli õpperaamatuid. Oma raamatukõitmise töötuba.

Suur väljavalik

kirjutus-, joonistus- ja maalimismaterjaali. Viiulid, viiulikeeled, poognad jne.

Õppeabinõud

alg- kui ka keskkoolidele; kaardid, pildid, modellid jne., jne.

Tellimised igasuguste raamatute peale täidetakse korralikult ja kiiresti.

Iga õpetaja kui ka õpilane ning üliõpilane ostab omad tarvilised raamatud, õppeabinõud ning kirjutusmaterjaali ainult

J. Raudsepp'a

raamatu- ja kirjutusmaterjaali kauplusest.

Õpilased,

kui Teie soovite koolis hästi edasi jõuda, siis ostke õigel ajal kõik tarvilised raamatud, õppeabinõud ja kirjutusmaterjal **J. Raudsepp'a** raamatu- ja kirjutusmaterjali kauplusest Kүүini t. 1-a, Tartus.

AARH PT 7 1081

Noor-Eesti Raamatute tutvustaja 1922.

O/ü. Noor-Eesti Kirjastus, Tartus 1922.

6 12482195

Aga noorte töid, iseäranis Noor-Eesti omi, tuleb kõikidel tähelepanemisega lugeda, et meie seltskond, ka just haritud seltskond, oma maitsega kirjandusele järele saaks.

Quaestor (Dr. J. Luiga), „Päevaleht“ 262, 1909.

Noor-Eesti juhtivatel meestel on põhjust uhke olla juba tehtud töö peale vaadates.

„Postimees“ 52, 1910.

J. Mällo trükk, Tartus.

Tartu Ülikooli Raamatukogu
ARHIIVKOGU

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

O|Ü. „Noor-Eesti Kirjastus“ muretseb kooli-
dele oma küi ka teiste kirjastuste väljaandel
ilmunud õpperaamatuid.

Kooliõpetajatele hinnaalandus.

Kui Noor-Eesti paarikümne aasta eest oma tegevust algas, oli meie kultuuri tasapind praegusest palju madalam. Selle nii sisemine kui välimine ilme oli vaesem ning vähenõudlikum.

Püüdes meie vaimuelu täisealuse poole, ilmus Noor-Eesti initsiaatorina, algatajana. Kõike, mis ses sihis hiljem sündis, ei või muidugi Noor-Eesti arvele panna. Kuid igatahes andis ta esimese tõuke, lausus juhtsõnad, rajas traditsioonid.

Noor-Eesti uuenduslikud püüded olid piiratud kõige pealt esteetilise ala, eestkätt kirjandusega. Siin oli siht kahesugune: ükelt poolt arendada meie kirjandust sisuliselt, kultiveerida selle vaimu ja vormi, püüdes euroopalisele tasapinnale; teiselt poolt aga ka tehniliselt meie kirjanduslikku avaldamisabinõu tõsta, meie trükitud sõnale seda välist kuju anda, mis oleks vastanud ta nõudlikumat sisu.

Viimasest püüdest oli kantud Noor-Eesti kirjanduslik tegevus.

Senine Eesti raamat oli olnud väliselt vähenõudlik ja maitsevaene. See oli odav turutoode, viletsal paberil, halva gootfi kirjaga, selle ilustuseks ei kulutatud vähemalgi määral ainelist ega esteetilist energiat. Meil puudusid üldse kirjastused, kellele oleks olnud nõudeid ja maitset kõrgema raamatukultuuri jaoks.

Kui siis Noor-Eesti ringkond oma kirjanduslikku uuendus-tööd algas, oli talle selge, et ta ka kirjastusalal iseseisvalt uusi vagusid peab ajama. Ilma nimetamisväärt ärikapitaalita ja eelnevate kogemusteta suufis ta ometi mõne aasta jooksul meie

raamatu välimust põhjalikult muuta. Algusest peale võttis ta tarvitusele antiqua kirja, parema paberi, maitselisema teksti paigutuse ja tellis kunstnikelt kaane- ja siseilustusi. Hilisemate kirjastuste püüded on ses suhtes läinud ainult Noor-Eesti poolt ette tähendatud rada mööda.

Kuid ka väljaantud teoste arvu poolest on Noor-Eesti Kirjastuse tegevus järelusriikas olnud. Ta on proovinud omi uenduslikke püüdeid kõigil kirjandusaladel, kirjastades albume, ajakirju, algupäraseid ja tõlketekste, koguväljaandeid, uurimusi ja rahvalik-teaduslikke töid. Ta katsed on ulatanud odavahinnalisest, kuid maitselisest rahvaraamatust kuni luksusväljaandeni. Kokkuvõttes tähendab ta kahekümne-aastane tegevus Eesti raamatukultuuri suurt tõusu ja rikastust.

Käesolev nimestik pakub ülevaate ainult neist Noor-Eesti väljaandeist, mis veel müügil leiduvad. Kuid ka see peaks peegeldama Noor-Eesti suurt tähtsust meie kirjastusalal.

NOOR-EESTI KIRJASTUS.

**TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU**

I. Ilu- ja näitekirjandus, kirjandus- ajalugu ja arvustus.

A. Kitzberg.

Rüälajutud I. Ilmub teises trükis.

Sisu: Fr. Tuglas: August Kitzberg. Maimu. Libahunt-Sauna-Antsu „oma“ hobune.

Rüälajutud II. Ilmub teises trükis.

Sisu: Rätsepp Õhk ja tema õnneloos. Jänese püüdsin, tedre tõin koju. Rahvuslik „Nüüd Jumalale austust“. Ühe õndsä tunni mälestuseks. Unenägu uneta ööl. Nägid sa . . . Mälestuseleheke. Kurik ja mõsilaud.

Rüälajutud III. Ilmub teises trükis.

Sisu: Veli Henn. Henu veli.

Rüälajutud IV. Hind 125 marka.

Sisu: Püve-Peetri „riukad“. Pika patsiga preili. Mine siit ära. Süündinud 1880 ja surnud 1901. Sinilill.

Rüälajutud V (viimane anne). Hind 125 marka.

Sisu: Koopa-Vana. Liisi Rõika päevaraamat. Kui lokku löödi. Don Arrago. Rääme-Reeda 10 kopikat. „Oleks tädil rattad all . . .“ Töõtsid. Epitaaf.

Liisi Rõika päevaraamat. Fõljetonistline potpourri. Hind 35 marka.

„Rüälajuttude“ ilmumisega avaneb meil hoopis uus vaatekoht Kitzbergi toodangu kohta. Ilmkähtlemata selgub meil, et üks kõige parematest, lähema mineviku „klassikustest“ meil tundmatu on olnud. On silmapilke, mil neid töid lugedes otse Tschehowi kurb kaastundmus ja liigutav nali meid üllatab. Tema jutustustel on kõik tingimised, et rahvakirjanduseks kõige laiemas ning paremas mõttes saada.“

Fr. Tuglas — Sissejuhatus.

„Kuid olgu kõik muu, kuidas on: inimesi oskab Kitzberg esitada, oskab neid elavaks, otse käega katsutavaks ja silmale nähtavaks, iseäranis aga kõrvale kuuldavaks teha. Iga mees — s. t. mitte

ainult iga mees, vaid naised kah — iga mees e l a b ta juttudes, kipub raamatud kaante vahelt välja, saab elusaks olevuseks.

Et Kitzbergi juttude mõju lühidalt ära öelda: nad on mõnusad lugeda.“

M. N. — „Päevaleht“ nr. 159, 1915.

„Kitzbergi külajuttude viimased raamatud (IV ja V) edustavad üht kirjanduse liiki, milleks meil tänapäevani on olnud vähe andi: see on kerge humooriline novell. Grötesk-ornament on neis sagedasti väga tüübiline ja karakteristlik, ta ütleb sagedasti oma koomilises näitlikus ja piltlikus vormelis mõne reaga rohkem, kui sama aine tõsine näitlus, mis väsitab oma suure uurimisega ja sügavate analüüsidega.

A. Kitzbergi „Külajuttudest“ on saanud kena koguke rahvakirjanduse raamatuid.“

H. Raudsepp — „Vaba Maa“ nr. 112 (717), 1921.

Enne kukke ja koitu. Draama 4 vaatuses. Hind 100 marka.

Onu Zipul. Nali 1 vaatuses. Hind 30 marka.

Juhan Liivi kogutud teoksed.

I Enesest ja teistest. Hind 75 marka.

Sis u: Kohtutele ja erainimestele Minu lugu. Katse. Maa. Kuhu asjad mõnikord kaovad? Äärmärkused. Seletused ja täiendused. (Jänese kiri jänestele j. t.).

„Juhan Liiv on eestlastele rahvakirjanikuks, nagu Aleksis Kiwi soomlastele. See raamat peaks sooja vastuvõttu ja poolehoidu leidma meie kirjanduse publikumi poolt. Ta on teatud mõttes teejuhiks kirjaniku tumedasse ja kurvasse eluloosse.“

J. H. — „Postimees“ nr. 111, 1921.

J u h a n L i i v i t ö ö d e s t ilmuvad 1922. ja 1923. a. jooksul järgmised anded: II — Elusügavusest. III ja IV — Lühemad jutustused. V — Nõia tütar ja Käkimäe kägu. VI — Vari. VII — Luuletused (täiendatud hulga senini trükkis avaldamata luuletustega). VIII — Kriitilised tööd.

O. Lutsu tööd.

Kevade I ja II. Pildikesed koolipõlvest. Kolmas trükk. Hind 100 ja 120 marka.

„Midagi ootamatat oli lugejale publikumile ses raamatus aine valik ja jutustamise viis. Aine poolest on O. Lutsu raamat esimeseks Eesti kirjanduses. Ivake ühe Arno koolipäevist ja — terve raamat. Nii ei ole keegi Eesti kirjanikkudest julgenud talitada.

O. Luts on oma aine valikuga iserada käinud, ja osalt sellepärast

võibki huvitust seletada, mis „Kevadele“ osaks saanud. Nii ruutu populäärseks saada on vaevalt küll teisel meie kirjanikul õnneks olnud.

Kuid mitte ükski aine valik ei ole Lutsu raamatuid tuttavaks ja tähelepanemiseväärilisteks teinud. Seda on teinud veel Lutsu keel ja kirjutamisviis. Lutsu keel on vaba igasugusest moodi järelaimamisest. See argub vabalt ja takistamata. Lapsed liituvad kergelt ja nobedalt üksteise külge. Sõnad tulevad nagu iseenesest.

Lutsu „Kevade“ kõneleb kõige pealt lastest, jutukäiku on vist küll sõlmitud kirjaniku enese lapsea mälestused. „Kevade“ on rida värvikaid juhtumisi ühe unistava, hella iseloomuga lapse — Saare-Arno esimestest koolikuudest kihelkonnakoolis. See on tagasivaatamine „läbi-elatud murede peale“, kus „üksainsam rõõmus silmapilk“ meid „kannatusriikka minevikuga“ lepitab.

Lutsu „Kevadet“ lugedes avaneb uuesti see aeg, kus pisikesed rõõmud ja mured nii suured näisid olevat. Meie tunneksime endid jälle nagu lapsed, meie imestaksime „Kenduki Lõvi“ vahvust, käiksimetemaga vana püstoli-loksi sauna taga laskmas ja kipuksime „punanahkadele“ kallale. Ja igal ühel oli vist ka oma Raja-Teele...

Raamat on haruldase soojusega kirjutatud. Võrastest keeltest tõlgitud tööd mahaarvatud, ei ole ma ühtegi viimast algupäralist tööd sarnase ühtlase mõnuga lugenud, kui „Kevadet“. Kodused pildid, tutavad ja armsad, nähtud mingisuguses selgeõhulises väljavaates, heatahtlikkus jututegelaste vastu, rõõmus, elav rahvalik keel — kuidas ei peaks see lugejat köitma.

Ed. Schönberg — „Eesti Kirjandus“, 1913.

Soo (Kirjutatud on...). Novell. Teine trükk. Hind 100 marka.

„See on üks hea täiesti uus Luts, kes selle jutu on kirjutanud. Ta on küll ikka see sama huvitav ja elava hingega Luts, kuid siin on ta kaaluvam, valivam, püüdvam.“

Kirjutatud on... (Soo) seda maksab tõesti lugeda, nagu kõiki Lutsu töösid. Ainult et sa teda palju suurema esteetilise mõnuga loed, kui endiseid — väljaarvatud tema „Mahajäetud maja“, mille lugemisel millegi salapärase lehvimist tunned ja mis kõrgema loomistungi hingeõhku sisaldab, kuna ta see juures ainult katseks jääb.

Selles raamatus (Soos) on midagi painajalikku, kärsitu hinge rahu- tust, imelikult-kohutava maailma vaatlemist imelikkudest hädaohtudest piiratud seisukohast. Ja küünilist inimesetundmist ja õrna loodusetundmist, mis lugeja peale oma mõju avaldamata ei või jätta. Aga peasjalikult mõjub see maailm nagu ta mitte ei ole, vaid nagu Luts teda näeb. Ja ma usun, et ta häid tondijutte kirjutaks.“

K. A. Hindrey — „Eesti Kirjandus“, 1914.

Suvi I ja II. Pildikesed noorpõlvest. „Kevade“ järg. Kolmas trükk. Hind à 150 marka.

„Luts on rahvakirjanik selle sõna tõsisel ja otsekohesel mõttes, vastades ta maitselle ja täites ta nõudmisi. Alates oma tuttava Kenduki

Lõviga, mis nooruse ja rahva keskel nii populaarseks sai, jatkas Luts oma Joosep Tootsi „juhtumisi maal ja merel“. Mis raamatu loetavamaks teeb, on Lutsu meisterlik jutustamise osavus. Ta võib rääkida ajal leheküljel kõige labasemaist asjust, kuid sarnase osavusega, et teda loed end sundimata. See on otse kui lobisemine, kerge voolav, kõitev, mitte vaimukas, kuid mitte ka igav. Loed ja ootad sündmustiku arenemist...“
Aug. Gailit — „Postim.“ nr. 22, 1921.

Karavaan. Novell. Hind 40 marka.

„...tuletab oma intiimsuse ning pooltoonidega ta sama vaikseid, resigneerivaid „Kirju Maariale“ meele. Novell on stiililiselt ühtlane, kompositsiooni kindel, põnev ning meeleolutihe.“

H. Raudsepp — „Vaba Maa“ 10/VII, 1920.

Nukitsamees. Inderliinile jutustatud muinasjutt. Hind 30 marka.

„Oskar Luts on tänava paari kena lasteraamatuga, mis väga hästi täiskasvanutelegi passivad, maha saanud, need on „Inderliin“ ja „Nukitsamees“.“

A. Alle — „Postimees“ 22/XII, 1920.

„Sümpaatlisemana esineb Luts omas muinasjutus „Nukitsamees“ ja novellis „Karavaan“. See on Lutsu teine nägu, võib olla mitte nii huvitav ja värske kui „Kevade I“, kuid siiski võltsimata. See on mingisugune nukker resignatsioon, isiklikum ning otsekohesem. Ilma sügavama ideeta, probleemita, psüholoogiliste keerdsõlme harutamiseteta, jutustab Luts neis raamatuis kas lapseliku otsekohesusega omist väikisist sündmusist ja läbielamisist, põimides seda vaevalt märgatava humooriga, või jutustab omast armastusest, mis sama pinnapealne, ilma suurema tragöödiata.“
Aug. Gailit — „Postimees.“ nr. 22, 1921.

Kapsapää. Nali 1 vaatuses. Kolmas trükk. Hind 30 marka.

„Kapsapää“ on õigusega õige rohkesti kiitust leidnud. Selles väikses jandis on palju värskust ja humoori. Sisul on võetud meie maaelust. Jant näitab peene pilkega, kui vähe veel mõnikord meie kultuuriliste ettevõtete tähtsusest aru saadakse.“

A. Jürgenstein — „E. Kirjandus“, 1913.

Ärimehed. Pilkenali 1 vaatuses. Kolmas trükk. Hind 30 marka.

„Kordaläinud pilge on ka „Ärimehed“. Mehed tulevad tõsiste nägudega kokku, et silikaat-kivide vabrikut asutada. Peetakse suuri nõupidamisi, tehakse plaanisid, jagatakse juba uue vabriku direktorite kohte, aga siis tuleb välja, et kellelgi osanikul nii palju raha ei ole, et vekslid paberit osta, millega esimest võlga teha.“

A. Jürgenstein — „E. Kirjandus“, 1913.

Pärijad. Nali 1 vaatuses. Kolmas trükk. Hind 30 marka.

„Pärijad vitsutavad ahnust, mida rikkaks arvatud vaese naabrid tema pärandust otsides üles näitavad. Selles tükis on enam jämedajoonelist, kui „Kapsapääs“ ja „Ärimeestes“.“

A. Jürgenstein — „E. Kirjandus“, 1913.

Sootuluke. Muinasjutt kolmes pildis. Hind 30 marka.

Arusaamata lugu. Nali 1 vaatuses. Teine trükk. Hind 30 marka.

Kalevi kojutulek. Nali 1 vaatuses. Teine trükk. Hind 30 marka.

„Näidendi aine on ilusa humooriga punutud ja töötab alguses kasvada kaasakiskuvaks komöödiaks. Kahju ainult, et käsitus liig pääliskaudseks on jäänud.“ H. Raudsepp — „T. Teat.“ nr. 219, 1919.

Ülemiste vanake. Muinasjutt 1 vaatuses. Teine trükk. Hind 30 marka.

Skoudid. Pildikene skoutide laagrist. Hind 30 marka.

Onu paremad päevad. Nali 1 vaatuses. Teine trükk. Hind 30 marka.

Viimne pidu. Näidend 1 vaatuses. Ilmub teises trükis. (H. 30 m.)

Sinihallik. Muinasjutt 1 vaatuses. Ilmub teises trükis. (H. 30 m.)

Mahajäetud maja. Dramaatiline kavand. Ilmub teises trükis.

Paunvere. Lustmäng 3 vaatuses. Ilmub kolmandas trükis.

Laul õnnest. Drama 3 vaatuses. Ilmub teises trükis.

Jõuludeks 1922 ilmuvad:

Keskmine vend. Muinasjutt.

Briefe an Maaria. Saksa keele tõlkinud E. Duncdel.

Richard Roht.

Minevik. Romaan. Hind 125 marka.

„Mineviku“ peategelane Herbert Helt on üleüldiselt väga tuttav tüüp meie uuemas kirjanduses. Ta on teatava piirini sugulane Felix Ormussoniga ja nii mitme teise kujuga meie kirjanduses, mis käsitlevad romantilist hinge tegeliku elu realismis eluvõõrast, saamatut ja eba-praktilist inimkuju, mingisugust „üleliigset“ ja „ebakodanlist“ — väljas-pooi klasse seisvat haritlast, mis on ühtlasi ka meie noorepõlve kirjaniku tüüp. Helt on väljamaalt kodumaale jõudnud filosoofia kandidaat, kellel esialgu midagi peale pole hakata, lühikest aega ühes leheetoimes-tuses töötab, kus ta oma kirjutustega teatava tutvuse, teatava „nime“ teenib. Kesk- kui ka ülikoolis on Helt võidelnud raskete majandusliste tingimistega, pidades leiva pärast igasuguseid kõrvalisi ja kurnavaid

ametid. Väljamaale haridust täiendama peasis ta kroonu stipendiumiga. Ka toimetuse töö on Heldil „hädainet“, ning kui tal vaevaga korjatud väike kapitaal käsitada, asub ta oma ammuse unistuse teostamisele: osta tükk metsa, ehitada maja ja pühendada oma otsekohele üles-andele, s. o. Helt tahab omal kodumaal esimeseks filosoofiks saada.

Üleüldse jätab romaani osa „Noorus ja armastus“ hea ja värvika mulje. Täidab kõiki nõudmisi, mida hea romaani aluselt oodetakse.“

H. R(audsepp) — „Vaba Maa“ 12/I, 1921.

Hümnid Paanile. Eskiis. Hind 200 marka.

„Eskiisi „Hümnid Paanile“ konstruktsioon, kondikava, on autori poolt õieti huvitavalt ning suurepäraselt ja küllaltki psühholoogiliselt põhjendatult komponeeritud. Ta on kui üks kunstirikas pilt, mille fantastiliseks ja müstiliseks fooniks Paan oma looduse-metsade, soode, järvede ja põldudega, kuna Dréverk, Ottensonid, Kärša Ado, Aida Juhan jne. meile kui kompositsioon reaalsusest esinevad.

Roht on eskiisiga „Hümnid Paanile“ astunud noorema põlve kirjandusest peaaegu esimesena Eesti looduse ja maaelu kujude juure tagasi. „Hümnid Paanile“ tahab minu meelest olla nagu tähiseks sinna poole, kust peale algab tervenemine meie ilukirjanduses, mis elab praegu kriisi üle.“

J. H. — „V. Maa“ kirj. — tead. nr. 23, 1922.

Gustav Suitsu luuletused.

Elu tuli. Luuletused. Teine parandatud ja täiendatud trükk. Hind 50 marka.

Kõik on kokku unenägu. Luuletused 1913—1921. Ilmuvad 1922. aastal.

A. H. Tammsaare tööd.

Rahaauk. Pildid 1906—1907. a. „rahustamisaegist“ Lääne-maalt. Hind 60 marka.

„Tammsaare on sellesse jutusse tahtnud koguda kõik, millest aja-järgu süda tuksus. Ta on esitanud usuhullustust, tööliste liikumist linnas ja maal ning karistussalkade tegevust. Meeli täitis ühiselulise käärimise lõõsk, — ja... tuleb noormees sünnikohta, et seda lõket ka sääli süüdata. Aine on küll väga huvitavalt valitud, kuid ometi ei kerki see raha-auk teost koospidavaks sümbooliks...“

Fr. Tuglas — essee „A. H. Tammsaare“.

Uurimisel. Novell. Hind 100 marka

„Kunstiliselt võetud... on „Uurimisel“ kõigiti loetav ja põnev jutt suurele publikumile. Novelli kokkupuuted vaimude-ilmade, spiritismi

ja okkultismiga annavad teosele isegi „ajakohase“ jume, on ju sarnased huvid meie päivil jälle hoogu võtmas.“

„V. M.“ kirj. ja tead. nr. 13, 1922.

„Uuurimisel on õieti esimene Tammsaare teos, mis huvitab, ja seda mitte oma „kriminaalsuse“, vaid hingeelulise usaldatavusega. Ja ühtlasi paneme siin esimene kord tähele Tammsaare püüet, oma ülesannet piirata, selles ainult üht probleemi näha, kuna kõik muu, näituseks ühiselulised vahekorrad, sel juhusel, on täiesti kõrvalise tähtsusega.“

Jutus „Uurimisel“ peitub ühtlasi „Pikkade sammude“ algidu: noor tüdruk armastab samal ajal kaht meest, ja seda aimates tapab üks mees teise armukadetuse pärast.“

Fr. Tuglas — essee „A. H. Tammsaare“.

Noored hinged. Novell. Ilmub teises trükis.

„Elav raamat — „noored hinged“. Põnev paremas mõttes: äratav huvitust, küsimisi ja kahtlemisi. Vaimukat, ilukirjanduslist prosat pakub Tammsaare „Noortes hingedes“. Noored hinged on täiesti uued hinged paljudele. Tammsaare näitab sepikoda, leekisid, mille paistel meie haritlased ülikoolides küpsevad. Meeste- ja naistesooist üliõpilaste keskele viib meid Tammsaare uus raamat. Ei tea niisuguseid tõetruuvisid Eesti üliõpilaste kujusid kirjanduses leidnud olevat, kui Tammsaare jutus.“

J. Luiga — „Päevaleht“ nr. 106, 1909.

Alfred Teppani näitemängud.

Koduhani. Nali 1 vaatuses. Hind 50 marka.

„... Keskmise väärtusega teos, mõned stseenid koguni head.“

H. Visnapuu — „Vaba Maa“ nr. 27, 1919.

Ühistegelased. Pilkenali 2 vaatuses. Hind 35 marka.

Karjauurimisel. Nali 1 vaatuses. Teine trükk. Hind 30 marka.

Fr. Tuglase teoksed.

Õhtu taevas. Novellid. Kolmas trükk. Hind 75 marka.

Sisu: Pilved. Toome helbed. Suveöö armastus. Midia.

Vilkuv tuli. Õhtu taevas.

„Tuglas, kui ülepea keegi, on keele helilisest väärtusest arusaanud. Keel saab tema käes enne aimamata kõla. „Suveöö armastus“ on kunstiliselt selles kogus kõige täielikum ja küpsem, see on juba valmis kristalliseeritud kunst.“

Aino Kallas — „Pstms.“, 1908.

„Tuglas on neis novellides juba täiskunstnik . . . need on isesugused uueaegsed Eesti karjaste laulud, pastoraalid, kirjutatud impressionistlikus kirjandusliku värvilaigu stiilis.“

Aino Kallas — „Siuru I“.

Suveöö armastus. Novell. Äratrükk novellide kogust „Õhtu taevas“. Hind 20 marka.

„Sulase Kusta ja Maali suviõine teisend mehe ja naise igavesest kaksikvõitlusest... Näitelavana kehva teenijatüdrukut ait ja ripakile jäänud veski, ning kõige üle suve öö soendune meeolu, kus kõik kindlad äärjooned hukkuvad nii inimeste kui nende tundmuste omadki.“
Aino Kallas — „Siuru I“.

Toome helbed. Novell. Äratrükk novellide kogust „Õhtu taevas“. Hind 20 marka.

„Missuguse ettevaatusega on käsiteldud „Toome helvetes“ lugu lapsea ja noorepõlve aimusrikkail rajamail viibivast tütarlapsest...“
Aino Kallas — „Siuru I“.

Liivakell I. Novellid. Teine trükk. Fr. Tuglase näopildiga. Hind 100 marka.

Sis u: Asuja. Hingemaa. Nõiutud ringis. Õnne kaalud. Hämarus. Pühajärv. Hunt. Kevade. Pühapäeva pildid. Kevadpidu. Ema viis hälli heinamaale.

Liivakell II. Novellid. Teine trükk. Fr. Tuglase käe kirja näitega. Hind 100 marka.

Sis u: Oma päikese poole. Surm. Unede kuristik. Vaikus. Jumala saar. Laul näljale ja teised novellid.

„Mind puudutas, mind kiskus kaasa see Tuglase noorusaamat. Mulle on kallid tema „Õhtu taeva“ nime all kogutud hilisemad novellid. Ma armastan nende sumbutatud ja eritletud meeolusid, ma maitsen nende taltsutatud kirgesid ja peenelt artikuleeritud tunde ilmeid. Ma leian selle arenemise juba „Liivakella“ hilisemates kalduvustes nähtava, loogilise, Tuglase loomu kohase ja kunstiliselt väärtusliku olevat. Kuid „Liivakellas“ vangistavad, tihti töödes nõrkadeski, puhangud, mis meid kord vaimustuse tiibadele tõstavad. Aastate tagant sosistavad jälle huuled: „Valgust mu hingele, koidu kulda mu juustele, hommiku tuuli — hommiku karskeid tuuli mu purjedele!“

Gustav Suits — „Vaba Sõna“ nr. 6, 1914.

Felix Ormusson. Romaan. Teine trükk. Hind 125 marka.

„Felix Ormusson“ tähendab kirjaniku avaldustes koguni uut ajajärku. Naturaliism on kadunud, impressioniism asemele astunud. Ühes sellega stiililine kultuur kõige paremas mõttes. Keeleline ilu, mis alati Tuglase tugevamaks küljeks on olnud, on siin sihikindla harimise kaudu otse õitsma lõõnud. Esimeses reas seisavad siin looduse kirjeldused, mis sagedasti haruldaset ilusad on. Mõtteväljatused, kirjandus-

lised ääremärkused, aforismused kunsti üle, elufilosoofia, see kõik põimib ennast ühe nooremehe armastusloo ümber, mis maal ühe sõbra kodus mängib.“ K. A. Hindrey — „Eesti Kirjandus“, 1915.

„Vastakud tunded, traagiline ja koomiline, kasvavad siin ühiseks põletispunktiks, põimuvad üksteisega eluliselt ja kunstiliselt nii tihedalt ja meeleolurikkalt läbi, et see lõpp on minu arvates kunstilise süvenemise poolest võrdlemata meie kirjanduses. Situatsioon on nii algupäraselt leitud, et ma isegi väljamaa romaanides midagi sellelaadilist ei mäleta.“ H. R(audsepp) — „Tallinna Teataja“ nr. 37, 1921.

„... Mitte üksi armastuse refleksioonid, vaatlusi ei paku käsitusel olev romaan, vaid teatud seisukoha võtmist, läbilõiget kogu Eesti oleviku elust: see on suuremate nõuetega, rohkem näinud esteetiliste kalduvustega inimese jalutuskäik läbi meie oleviku igapäevase elu proosa ja äärmärkuste tegemine nähtud veidruste kohta...“

Felix Ormussoni isiklised ja ühiskondlised meeleolud aga on tihedalt läbipõimitud looduse kirjeldustega ja looduse meeleoludega. Need kirjeldused on sama värvirikkad ja meisterlikud, nagu seda Friedebert Tuglaselt juba tema eelmiste teoste järele oodata võisime. Kui meie kirjanikkudest keegi looduse üle valitseda mõistab, siis kahtlemata Fr. Tuglas...“

Friedebert Tuglase stiil — see on midagi lõpulikult välja töötatud, mis oma peensuse ja ühtlusega üllatab ja kaasa kisub. Kui selles raamatus ka muid väärtusi ei leidukski — stiili pärast juba võiks seda mitu korda läbi lugeda ja ikka uuesti maitseda... Aga kui palju on neid raamatuid Eestis, mida teist korda veel lugeda himutsed!“

B. Linde — „Tartu Päevaleht“ nr. 69, 1915.

Kaks juttu. Hingemaa ja Hunt. Hind 15 marka.

„Hunt“ on ikka alles noore mehe jutt. Hästi tähelepanud on rahva keel oma iseäraldustega, talurahva kentsakused äratavad kirjanikus pilget. ... nalja sünnitab hunt, kes kaevu uppus ja kogu talurahva uskuma pani, et kodukäija kaevus on.

„Hingemaa“ on juba hästi kõrgemal astmel. Siin ei ole enam sündmused nii tähtsad, siin on juba sotsiaalse arvustamise ajajärku jõutud, mille aluseks rahutuste ajad olid.“

K. A. Hindrey — „Eesti Kirjandus“, 1915.

Raskuse vaim. Novellid. A. Vabbe kaunistused. Hind 60 ja 80 marka.

Sisu: Merineitsi. Kangastus. Inimese vari. Taevased ratsanikud. Arthur Valdes.

„Kunsti väärtusliselt kaugelt üle kitsast erootika psühholoogiast seisavad Fr. Tuglase sümbolistlik-filosoofilised novellid, mis läinud aastal ilmunud. Ma nimetan ainult kaks kõige paremat: „Maailma lõpus“

(kogus „Saatus“) ja „Merineitsi“ (kogus „Raskuse vaim“). See („Maailma lõpus“) on vormiliselt ja sisuliselt töö, mis kahtlemata kõige parematele sarnastele ilmakirjanduses kõrvale võib astuda. Vastolu puhta looduslike merineitsi ja naisterüvetaja ja ülekohtuse vägivalda inimese Kaspar Punase vahel (nevellis „Merineitsi“) on otse pörutav . . . Siin on fantaasiat, siin on reaalsel elu, siin on sügavust, siin on probleemi, siin on — ühe sõnaga — kunsti, seda tunnistan hea meelega.“

A. Jürgenstein — „E. Kirjand.“ nr. 4, 1921.

„Kahtlemata, „Popi ja Huhuu“ kõrval on novell „Arthur Valdes“ üks paremaid novellest, mis meil iialgi kirjutet. Olen seda tööd lugend kümned korrad ikka uue veetlusega, ning võin seda kahtlemata ka edaspidi kümned korrad teha.“

Aug. G(ailit) — „Postim.“ nr. 22, 1921.

„Tuglasel ei ole juhuslikult õnnestanud teoseid, ta kirjutab otse meelega ja täie teadvusega hästi.“

H. R(audsepp) — „V. Maa“ nr. 177, 1920.

Saatus. Novellid. Teine trükk. Hind 175 marka.

Sisu: Maailma lõpus. Inimsööjad. Vabadus ja surm. Popi ja Huhuu. Kuldne rõngas.

Inimsööjad. Novell. Äratrükk kogust „Saatus“. Hind 25 marka.

Popi ja Huhuu. Novell. Äratrükk kogust „Saatus“. Hind 35 marka.

„Popi ja Huhuu“ . . . nukker, läbipaistev humoor . . . Toakoer Popi elaks nagu üle kogu inimkonna ajaloo päätüki, kelle troonidele ka ühel heal päeval ilmusid — Huhuid . . .

„Kuldne rõngas“ on sellepolest huvitav, et Tuglas siin kõige julgema sammu on astunud omal „koduta rändamise teel“. See novell on kui surmahüpe kõige kuivemast ja asjalikumast realismist romantika kõige troopikalisemale maale. Maailmad lähevad hukka kui muna-koored ja sünnib ääretu, irreaalne kaaos.

Tuglase käsitlusmeetod kõnnib kardetavaid radu. Balanseerimine reaalse ja irreaalse vahel ripub juuksekarvast, üks vale liigutus ja f a t a m o r g a n a on kadunud. Proportsiooni leidmine ja elementide õige asetamine nõuab andi ja instinkti. Ja siiski, Tuglasel on seda. Seda tunnistavad „Maailma lõpus“, „Inimsööjad“ ning „Popi ja Huhuu“. Neis enam kordaläinud novellides on fassaadiks realism: õhuke ja õre. Ja sellest õhukesest, õredast realismi fassaadist imbuvad siis läbi need aimused sisemistest salakodadest, liiguvad selle varjud, kes on tundmatu, nimetu ja õudne.“

H. R(audsepp) — „T. Teataja“, 1917.

„Selles novellikogus on Tuglas kahtlemata oma võimise kõige kõrgemale tipule jõudnud, võrreldes endisega. Tema stiil oma dekoratiivsete ja stiliseerivate omadustega on sulgenud enesest iga juhusliku, on

puhastunud äärmise võimalikkuseni. Tuglase laused on sulgunud nagu salmidesse. „Popi ja Huhuu“ kolmerealised, „Vabaduse ja surma“ viirealised absatz'id mõjuvad kui tertsiinid, kvintiinid.“

H Visnapuu — „Postimees“, 1917.

„Friedebert Tuglas on selle raamatuga sammu astunud, mis teda palju loetavamaks teeb, aga mitte kunsti kulul; ta on überpöörduvalt kunsti kõrgemale astmele jõudnud ja seega loetavamaks saanud. Et tema „Saatus“ suuri lugejate hulkasid kõita suudab, ses olen ma kindel.“

K. A. H(indrey). — „Postimees“, 1917.

Aja kaja. Kogu kriitilisi töid. Teine trükk. Hind 100 mrk.

Sis u: Noor-Eesti 1903—1905. Kriitiline intermezzo. Aja vaim. Revolutsioon ja kirjandus. Kirjanduslikud väljavaated. Soome sild. Juhan Liiv poliitilisena luuletajana. Kunstide riiklik edendamine. Vabariigi püha. Aja kaja.

„Selles mõttes on „Aja kaja“ põlise väärtusega aja dokument, tähtis raamat meie uuema kirjanduse alles kirjutamata ja kokkuvõtmata ajaloos... Siin võiksime ainult meele tuletada Tuglase essee aamu tunnustatud asjalikkust ja analüüsi sügavust ühelt poolt, ning teiselt poolt ta kujukat stiili, elavat pildistust ja küpset ironiat, mis ta esseed ja äärmärkused paiguti lasevad kasvada aforistlikkudeks miniatüürideks, loetavad kui leheküljed psükoloogilisest romaanist.“

H. R(audsepp) — „T. Teat.“

„Otsija, kannataja, leidja on Tuglas „Aja kajaski“... meie peame „aja kaja“ lugema, nii kui meie iga teist Tuglase teost lugema oleme pidanud.“

H. Sepp — „Vaba Maa“ nr. 184, 1919.

Kriitika I. Kogu kriitilisi töid. Hind 100 marka.

Sis u: Kirjanduslik stiil. „Kalevipoeg“. „Lembitu“. „Paar sammukest rändamise teed“. „Põrgu väraval“.

„Nende ridade ülesanne... tähelepanu pöörata huvitava ilmuvuse peale kirjanduse turul, tunnustatud kirjaniku poolt, kes ka kriitikusena meil seisab esimeses reas.“

H. Raudsepp — „Tal. Teat.“ nr. 226, 1919.

Valitud leheküljed II. Tõlkinud F r. T u g l a s. Hind 50 marka.

Sis u: A. Beardsley: Mäe all. Voltaire: Katke Candide'ist. P. Verlaine: Baleti scenario. Aleksis Kivi: Põhjala metsades. Juhani Aho: Kõige salapärasem. Juhani Aho: Nägemus. Juhani Aho: Bulvari puu. M. Kusmin: Alexandria laulud. V. Brjussow: Maaalusel vangikojas. T. Sologub: Rahvamurrus.

Jõuludeks 1922. ilmuvad:

Hingede rändamine. Novellid: Sinine savi. Hermafrodiidi päev. Õhk täis on kirge. Hingede rändamine. Poet ja idioot.

Kriitika IV. Pikemad ja lühemad kirjutused G. Suitsi, E. Petersoni, Juhan Liivi, A. H. Tammsaare, Mait Metsanurk'a, J. Lintropi, Ansomardi, E. Vilde, E. Enno, M. Heibergi, A. Erteli, O. Truu, Eessaare Aadu, J. Oksa, A. Tassa, J. Lõo, M. Underi, A. Adsoni, J. Semperi, H. Visnapuu, A. Alle, J. Kärneri, K. E. Sööti, A. Kivikase, R. Soari, O. Lutsu, M. Sillaotsa, K. Rumori, J. Mändmetsa, A. Kitzbergi, Milli Mallikase, S. Vardi, A. Kallase, E. Poe, M. Maeterlincki j. t. tööde üle.

Sophia Vardi.

Seisates. Skizzed. Hind 50 marka.

Sisu: Erna noorelt. Moodne hing. Kohvimajas. Hämaral öhtul (ühe hinge paljastus). Tunnistus. Äraandja mõrsja. Kartsus.

„Seisates“ on memoaaride kogu, inimlikkude dokumentide vihkmis mõjub oma isikliku sharmiga...“

Bernhard Linde — „T. Teat.“ nr. 19, 1920.

Dekoratsioon. Näidend 3 vaatuses. Hind 100 marka.

„S. Vardi „Dekoratsiooni“, kui kirjaniku esikteost näitekirjanduse alal, tuleb põhijoontes õnnestanud katseks nimetada. Autoril on kordaläinud oma ülesandeid võimisega tasakaalu viia... Selle tagajärjel on meie sõre näitekirjandus rikkam ühe impressionistliku salong-näidendi poolest, mille dramaatilisi stseene võib näitleja sügava intimiteedi ja jõurikka tragismiga mängida, ning mille dekoratiivne osa inspireerib lavastaja optilistele illusioonidele.“

H. R. — „Vaba Maa“ nr. 10 (964), 1921.

Mälestused. 1905. a. romantika. Ilmub 1922. a. jõuludeks.

Sisu: 1905. aasta eelne meeleolu. Meeled erutusid. Esimene vangistus. 16. oktoober. Vabaduse päevad. Võretagune vabadus.

Autor kirjeldab oma mälestusis 1905. aasta revolutsiooni käiku, millest ta „põranda-aluse“ tegelasena osa võttis, ja annab kujuka pildi 1905. aasta lühikese vabaduseaja meeleoludest, 16. oktoobri sündmu-Tallinna Uuel turul, sellele järgnevast reaktsioonist. „karistus-sal-

kade" tegevusest Eestis, poliitiliste vangide olukorrast, meeleoludest ja nendega ümberkäimisest vangimajades, kui ka vangi-tapiga Siberi asu-
misele saatmisest.

Mälestusis leidub rohkesti karakterlisi kirjeldusi meie tuttavamate
seltskonnategalaste kohta 1905. aastast.

Henrik Visnapuu.

Räoorvik. Poeside viies raamat. Armulaulud. Hind 60 marka.

„Räoorvik“ sütitab korra jälle viiside luuleliste üllatustega, särava
rütmi, südamliku, avaliku lausega. Visnapuu on stiiliharrastaja. Ühe-
kordse lugemisega ei olda märganudki seda vormi hoolikust, sest val-
dab üleüldine muusikaline ja tundmusline kokkukõla, mis kapriisides
iseäranis veetlev.

Üleüldiselt võttes on käesolev H. Visnapuu armulaulik heleda ja
avaliku põhitooniga. See on parem raamat tänavujõuluses kirjandus-
uudses.“ Ado Kalamees — „V. Maa“ kirj. — tead. nr. 296, 1920.

Vanad ja vastsed poeedid. Kogu arvustuslisi töid. Hind 100 mk.

Sisu: Leelo. Kaugeist rannust. Jaan Bergmann luuletajana.
Jakob Liiv luuletajana. Jaan Lõo — Nägemused. Ernst Enno luule-
tajana. Igor Sewerjaanin.

„H. Visnapuu „Vanad ja vastsed poeedid“ on väärtuslik ja tere-
tunud teos. Juba kirjutuste pärast Jaan Bergmanni ja Ernst Enno üle
peaks iga kirjandusest huvitatut selle raamatu endale muretsema.“

K(ampmann) — „Postim.“ nr. 217, 1921.

„Poeedina tunneb autor (Visnapuu) hästi luule-tehnika teooriat,
ning sellelt seisukohalt võib ta päris asjatundlikka oletusi teha teiste
poetide vormi erisusest.“

H. R(audsepp) — „V. Maa“ nr. 119 (724).

AUGUST ALLE: Üksinduse saartele. Luuletused. Hind 90 mk.

Sisu: Unustet jumalad. Üksinduse saartele Põhjamaine.
Grimmassid.

„Alle kogu „Üksinduse saartele“ osutab tugevat kalduvust klassi-
kasse ja muinaskultuuri, mida värskendab naturalistlik ütlemissviis.“

Fr. Tuglas — „Eesti uuem ilukirjandus“

„... pooldan Alle kalduvusi vaimurikkasse, lõikavasse, soolavasse
epigrammi ning ... eitades literatuuri luuletusis, jaatan tema kummar-
damist mineviku monumentide poole.“

A. Adson — „Odamees“ — nädalkiri nr. 2.

AINO KALLAS: Noor-Eesti. Soome keelest tõlkinud Fr. Tug-
las. Hind 175 marka.

Sis u: Noor-Eesti. Gustav Suits. V. Ridala (Grünthal). Jaan Oks. A. H. Tammsaare. Ruth (Joh. Aavik). Fr. Tuglas.

Kaasandena G. Suitsu, V. Grünthali, A. H. Tammsaare, Joh. Aaviku, Jaan Oksa ja Fr. Tuglase näopildid.

„See vaimline liikumine, mis „Noor-Eesti“ nime all juba poolteist aastakümnet on rikastanud Eesti kirjandust ja kultuurielu, on esimesest silmapilgust pahempoolne liikumine, opositsioonis sündimisest peale. Just see mässuline joon on tal iseloomulik. Noor-Eestiga esineb Eesti vaimlises elus uus põlv, uueaegne vaim, uueaegne inimene. Noor-Eesti on toond Eesti vaimlisse ellu suure hulga uusi kultuuri aineid, esteetilist kultuuri ja esteetilise küsimuse üldse. Kogu Noor-Eesti liikumine on Eesti psüüke avaldus.“ Aino Kallas — „Noor-Eesti“.

„Kallas'e esseed Noor-Eestist ja tema tegelastest on kirjutatud heas kujukas stiilis, terava tähelepanu ja selle psükoloogilise süvenemisega, mis ta karakterlikud joonistused loetavaks teevad puhta kunsti-teosena. Tuglas väljaarvatud, ei ole ükski meie arvustajatest nii põhjalikult oskanud süveneda meie nooremate kirjanikkude loomujoon-tesse, ei ole nii kujukas pildis tabanud üksikuid karakterid. Selle raamatu, mis algupärasena Soome keeles ilmunud, Eesti keelde tõlkimist tuleb tervitada.“

H. Raudsepp — „V. Maa“ nr. 119 (24).

JAAN KÄRNER: Maises ringis. Luuletused 1913—1918.

Hind 35 marka.

Sis u: Maises ringis. Poetae corona. Laulvad tunnid. Melankoolia. Sügisviisid. Teed ja ristteed.

„... Kärneri väljendus on saanud täpisemaks, rütm kergemaks, keel plastilisemaks ja läbielamus sisulisemaks... Mis aga „Maises ringis“ lugejat eriti paelub, see on laulude sisu, luuletaja võltsimata hing, mis maises ringis on kinni...“

H. Visnapuu — „Postim.“ 30/XI, 1920.

Mart Lekstein: Kurbus. Luuletused. Hind 35 marka.

Sis u: Proloog. Laulud öös. Sügis. Talv. Kevad. Püha Piiter. Tähed tulises taevas. Ühele muredes murdunule. Elcegiad.

„Lekstein ei ole spontaane talent, kelle luule purskaks nagu laava või voolaks päiksekiirena üle maa. Ta on liiaks mõtleja, liiaks kahtleja ning juurdleja tüüp... Nende luuletuste kõrval leiame mitmed päris head laulud, milles läbilööb Leksteini salgamata luuletaja and.“

J. Kärner — „Postimees“ 6. XII, 1920.

Bernhard Linde: Heitlikud ilmad. Väiksed skandaalid mur-rangu-aja Eestist. Hind 65 marka.

„Jutu tegelased on üks ümbervedeleja üliõpilane ja hulk naisi ja piigasiid, kes endid temale pakuvad ja teda omal kulul üles peavad.“

See on ... piigakeste romaan, kes õhtu hämaruses ümbervedelejaid üli-
õpilasi linnaäärisesse räpastesse kongastesse meelitavad... Paljaste
kehade kirjeldamises on siin vististe üle piiri mindud.“

J. Jõgever — „E. Kirjandus“, 1913.

Noor-Eesti rahvaraamatud.

Anatole France: Jutud I. Autori loaga Prantsuse keelest
tõlkinud Joh. Audova. Hind 15 marka.

Sis u: Crainquebille. Mere Kristus.

Anatole France: Jutud II. Autori loaga Prantsuse keelest
tõlkinud Joh. Audova. Hind 15 marka.

Sis u: Edmèe ehk häätegevus parajal kohal. Adrienne Bu-
quet. Surnute jumalateenistus. Püha Euphrosyne. Vagajutt Oli-
verist ja Librestest.

Guy de Maupassant: Sõjajutud. Prantsuse keelest tõlkinud
K. Martinson. Hind 15 marka.

Sis u: Vangid. Sauvage'i ema. Kaks sõpra.

Leo Tolstoi: Jwan Iljitschi surm. Vene keelest tõlkinud
A. H. Tammsaare. Hind 30 marka.

Jakob Schaffner: Raudne väärjumal. Autori loaga Saksa kee-
lest tõlkinud A. H. Tammsaare. Hind 15 marka.

Antoloogiad.

H. Saaberk: Prantsuse antoloogia. Valik novelle XIX aastasaja
teiselt poolelt. Hind 100 marka.

Sis u: A Saaberk: Prantsuse proosa-kirjanikud XIX aasta-
saja teisel poolel. Gustav Flaubert: Legenda Pühast Juliaanusest
Vöerustajast. Emilie Zola: Tööseisak. Alphons Daudet: Kõrgeaulise
Paatri Gaucher' eliksiir. Alam-perfekt maal. Guy de Maupassant:
Ühe talutüdruku elulugu. Kukk laulis. J.—K. Huysmans: Proosa-
luuletus ahjus küpsetatud lihatoitudest. Kaenlaaugu lehk. „Tann-
häuseri“ avamäng. Sarnadused. Anatole France: Amükus ja Tsö-
lestinus. Riquet. Paul Bourget: Neljakümnendal aastal.

Te oksil: Ungaari antoloogia II, Saksa antoloogia II,
Prantsuse antoloogia II, Soome antoloogia jne.

Rümme aastat. („Noor-Eesti“ 1905—1915). Hind 35 marka.

Valitud tõlked.

O./ü. „Noor-Eesti Kirjastuse“ väljaandel ilmub lähemal ajal rida tõlkeid väljamaa paremate kirjanikkude töödest. Väljaanda kavatsetatavatest töödest on osaühisusel olemas järgmised käsikirjad:

Juhani Aho: Õpetaja tütar. Soome keelest tõlkinud K. V.

Guy de Maupassant: Valitud jutud. Prantsuse keelest tõlkinud K. Martinson.

Teoksil: Tõlked Saksa, Soome, Vene, Prantsuse, Inglis j. t. kirjanikkude parematest töödest.

Näitekirjanduse alal ilmuvad:

J. H. Calomaa: Igavene elu. Näitemäng 5 vaatuses.

H. Tamman: Kriis. Naljamäng 4 vaatuses, 5 pildis.

Oskar Rootsmann: Kaks algust. Kogu luuletusi. Ilmub 1922. a. jõuludeks.

Valik noorelt lahkunud poeedi paremaid luuletusi. Tema töid iseloomustavad väga trehvalt alamal toodud read, mis pühendatud tema eluloo kirjeldusele ja elutöö hindamiseks:

„Need on rohkem siiski meeleeolud, südamlikud, värsked, valust ja hingest õhkuvad, nagu sõed, mis jäänud elupõlemisest.“

Johannes Semper: Lahtised lehed.

Sisu: Kokkuvõtted. Lahtised lehed (Muusikast). Lahtised lehed (Lüürikast). Aeg ja muutuvus. Sümbol ja reaalsus. Kunsti mõistmisest ja arusaamisest. Ühe esteetika käsiraamatu puhul. Naturalistlik ajajärk E. Verhaereni loomingus. Kirjanduslikud rühmad. Kunst ja kergemeelsus.

II. Õpperaamatud ja teaduslin. kirjandus.

Emma Asson-Petersoni ajaloo õpperaamatud
alg- ja keskkoolidele.

Vana aeg. Kolmas täiend. ja parand. trükk. Hind 140 mk.

Sisu: Eel-ajalooline aeg. Idamaa ajalugu. Greekamaa ajalugu. Rooma ajalugu.

Keskaeg. Kolmas parandatud ja täiendatud trükk. Hind 150 marka.

Sisu: Lääne Euroopa IV—XII aastasajani. Bütsantsi riik, slaavlased, venelased, araablased, soome-ugrilased ja eestlased. Euroopa XII ja XIII aastasajal. Uute riikide tekkimine.

„Mis puutub Emma Asson-Petersoni raamatuisse, siis on nende hääd ja vead juba omal ajal näidatud. Teises ja kolmandas trükis on autor püüdnud vigu parandada ja raamatuid täiendada, nii et praegusel ajal tema õpperaamatud „Vana aeg“ ja „Keskaeg“ kõige rohkem vastavad nii eespool ülesseatud metoodilistele ja pedagoogilistele nõuetele kui ka ministeeriumi kavadele.“

V. Orav — Eesti Õpetajate Liidu häälekandja „Kasvatus“ nr. 7, 1922.

Ajaloo õpperaamat rahvakoolidele, I jagu: V a n a - ja k e s k - a e g. Kokkuseatud vastavalt rahvakooli IV ja V klassi õppekavadele. Ilmub 1922. a. augusti kuuks.

Ajaloo õpperaamat rahvakoolidele, II jagu: U u e m a e g. Kokkuseatud vastavalt rahvakooli VI klassi õppekavadele. Ilmub 1923. a. algul.

Uus aeg. Ajaloo õpperaamat keskkoolid. Ilmub 1923. a. sügisel.

Kõige uuem aeg. Ajaloo õpperaamat keskkoolidele. Ilmub 1923. a. sügisel.

Prantsuse revolutsioon. Ilmub 1923. a. algul.

Prantsuse revolutsioon on üks väljapaistvamatest ja huvitavatest ajaloo sündmusist, mille vastu huvi senini pole suutnud raugeda.

Autor tutvustab selles töös Prantsuse revolutsiooni käituga ja valgustab neid poliitilisi ja ühiskondlisi olusid, mis olid revolutsiooni tagapinnaks.

Kuna V. Blossi „Prantsuse revolutsiooni“ Eesti keelne tõlge juba ammu müügilt lõppenud on, puudub meil praegu täiesti kirjandus, mis Prantsuse revolutsiooni ajajärku käsitaks.

A. A u d o v a :

Inimese anatoomia ja füsioloogia õpperaamat ühes tervishoiuliste märkustega.

==== Hind 150 marka. =====

Sisu: Rakk. Raku koosseis. Raku elutegevus. Keha ehitus kudedest. Orgaanid ehk elundid. Tugi ja

liikumine. Luukere. Lihas- ehk musklikava. Olluste vahetus. Verekava. Hingamine ja hingamisorganid. Toitmine Keha tegevuse ja eluavalduse korraldus. Sisemine sekretsioon ehk nõristus. Ergukava. Meeled. Surm ja sigivus.

Võru õpetajate seminaari direktor J. Käis andis Viljandi kongressil, loodusteadlisi raamatuid arvustades, selle õpperaamatu kohta kiitva otsuse, leides, et ta sisaldab, teiste õpperaamatutega võrreldes, rohkem õppematerjaali, mis aine põhjalikumaks käsituseks küllaldase tähtsusega, ja on selle poolest märksa parem, kui teised õpperaamatud sel alal.

W. Bölsche:

Inimese põlvenemine.

Saksa keelest M. Pill. Värvilise kaaneilustuse ja hulga piltidega tekstis. Kolmas täiendatud ja parandatud trükk.

Hind 50 marka.

„Rahva seas on kindel arvamine maad võtnud, nagu oleksivad taevas ja maa ühes kõigega, mis maa pääl on, kerd ime läbi sündinud.

Käesolev raamat vaatab inimese saamise pääle koguni teisiti, kui meil seda siinamaani harilikult on tehtud. Siin ei tule meil miski ime appi, vaid kindlatel alustel arutades jõuame otsusele, et „inimene“ juba kõige madalamas loomakeses kord peidus on olnud. Selle raamatukese ülesanne on ainult näidata, et meie inimese saamist ka ilma imeta enesela ette võime kujutada.“

W. Bölsche — Sissejuhatuseks.

„Bölsche kirjatöö on väga huvitav lugeda, sest kirjanik on meeldiv vestelugude jutustaja...“ „Eesti Kodu“, 1908

„Hää ja kõigiti soovitatav on ka „Noor-Eesti“ väljaantud W. Bölsche, praeguse tähtsama loodusteaduse populariseerija, „Inimese põlvenemine“. Ladusal, kergel ja rahvalikul keelel, kuid siiski teaduse pääle põhjenedes, tuuakse meile siin inimese järk-järguline põlvenemine alamatest olevustest silmade ette.

Dr. A. Lütts — „Eesti Kirjandus“, 1908.

Raamat on võrdlemisi lühikese aja vältusel kolmandas trükis ilmunud, mida rahvalik-teadusliste väljaannete juures erakordseks nähtuseks tuleb lugeda ja mis raamatule ise enesest kõige paremaks soovituseks on.

Füüsika õpperaamat keskkoolidele, I jagu.

Prof. E. Grimsehli järele Eesti keele V. N a n o ja E. K i l k s o n, 216 pildiga tekstis. Hind 170 marka.

S i s u: Füüsika põhimõisted. Liikumine. Tung. Vedelikud. Gaasid. Molekulaarfüüsika. Akustika. Soojus.

„Tuntud pedagoogi prof. E. Grimsehli: „Füüsika õpperaamat realkoolidele“ on silmapaistev täpise väljenduse, loogilise selguse ja kerge arusaadavuse poolest. Prof. Grimsehl ise tähendab tema kohta: „Raamat ilmub 25-aastase õpetuskogemuse viljana. Iseäralist rõhku olen selle peale pannud et raamatu sisu vastaks teaduslikke nõudeid, et definitsioonid ja seadused oleksid õiged ja et igal pool oleks tehtud kindel vahe tõsiasi ja hüpoteeside vahel. Sel teel loodan kätte saada, et õpilased füüsika tundides harjuvad eelarvusteta vaatlema, vaatlusi seadusteks kokkuvõtma ja õigesti mõistma hüpoteeside abil loodud sidet üksikute nähtuste vahel“.

See õpperaamat tohiks kohane olla kõigile koolidele, millede õppekava läheb rahvakoolist kaugemale, ainult keskkooli reaalharus peaks ta jääma esimeseks kontsentriks, millele järgneb viimastes klasses teine.“

V. N a n d ja E. K i l k s o n — E e s s õ n a.

Füüsika õpperaamat keskkoolidele, II jagu.

Prof. E. G r i m s e h l i järele vastavalt Eesti keskkooli õppekavadele ümbertöötanud E. K i l k s o n. Ilmub 1922 augusti kuuks.

S i s u: Valgus. Elekter.

Grimsehli „Füüsika õpperaamatu“ Eesti keele toimetamisel on peetud silmas just meie keskkooli õppekavasid. „Füüsika õpperaamatu“ I jagu on paljude pedagoogide poolt medoodiliselt, kui ka aine käsituse ulatuse poolest, ajanõuetele täiesti vastavaks õpperaamatuks tunnistatud.

Füüsika sõnastik.

Kokkuseadnud J. L a n g (Tartu realkooli direktor) ja O. S u l l a (Tartu realkooli inspektor ja füüsika õpetaja). Hind 50 marka.

Eesti Kirjanduse Seltsi keeleteoimkonna toimetus nr. 7.

Sõnastikus on toodud 1847 mitmesugust füüsikas ettetulevat oskussõna Vene-, Eesti- ja Saksakeelses järjekorras ühes lähema seletusega nende oskussõnade tarvitamise kohta.

„Käesoleva „Füüsika sõnastiku“ ülesandeks on kokkuvõtet teha, kõigest sellest tööst, mis senini tehtud füüsika oskussõnade kallal, sellega kaasa aidata füüsika oskussõnade väljaarenemisele, niisama ka nende ühtlasele tarvitamisele koolides.

Mis sõnastikku enesesse puutub, siis on püütud temasse kõik füüsika keskkooli-kursuse ulatuses ettetulevad oskussõnad ülesvõtta, osalt ka ülikooli-kursusest “ J. Lang ja O. Sullaa — Eessõna.

Tarvilik käsiraamat nii õpetajatele, kui ka õpilastele, iseäranis nendele, kes füüsikat võerakeeliste õpperaamatute järel on õppinud.

Suguelu tervishoid.

I. **Suguelu tervishoid** — Dr. M. Gruberi järele. II. **Suguhai-
gused ja nendest hoidmine** — Dr. J. Vilms.

Hind 180 marka. Anatoomiliste piltide ja tabelitega tekstis.

Sisu: I osa: Sugutus. Pärvus ja suguvallik. Suguelundid. Sugutung ja kooselamise arvatav tervishoidline tarve. Sugulise mõõdupidamatuse tagajärjed ja abielulise suguelu juhtnöörid. Kunstlik sugutuse ärahoidmine ja abinõud selleks. Sugutungi vääratused Abielu ja vabaarmastus.

II osa: Sissejuhatus. Suguhaiguste hädaoht. Kas on suguhaigel suguline läbikäimine lubatud ja millal? Millal võib suguhaige ennast terveks lugeda ja abiellu astuda? Kas on võimalik ise suguhaigust ära arstida? Suguhaiguste põhjused. Isiklik suguhaiguste eest hoidmine. Seltskondline ja riikline võitlus suguhaiguste vastu. Kaudne võitlus. Lõpusõna.

Sissejuhatuses tähendab M. Gruber oma töö kohta: „Ma puudutasin temas kõige hellemaid asju ja rääkisin otsekoheselt. Ma pidin seda tegema, et lugeja selge arusaamise suguelust saaks, missugust ma ka taotasin, sest olen kindel, et õigel ajal omandatud ja mõistlikult tarvitatud selge arusaamine kõige paremini kaitses nende koldate ohtude vastu, millega suguelu ähvardab iga isikut kui ka tervet seltskonda. Siin kui igalpool on maksev sõna, et mõistus teadusega on inimese kõrgem jõud. Aga terav mõök oskamata käes saab ohuks sellele, keda ta pidi kaitsma; mis rohuks pidi olema, saab mürgiks. Ma palun seepärast selle töö lugejaid teda niiviisi hoida, et ta mitte nende kätte ei langeks, kellele ta pole määratud. Ja sina, poiss, kui pahnased sõnad seni su kõrvu pole ulatanud ja kui sa seni sugutungi avaldusi pole tunnud, näita, et sa mees oled, taltsuta oma uudishimu ja pane raamat lugemata käest.“

Dr. Juhan Vilms kirjutab selle raamatu teise trüki eessõnas muuseas: „Käesolev raamat tahab olla juhatajaks ja hoiatajaks noorele neiuale, õpetajaks ja nõuandjaks noorele mehele, olles teatavas mõttes käsiraamatuks, kus leiduks vastuseid suguellu ja suguhaigustesse puutuvate küsimuste üle.

Noorte, mitte veel täiskasvanud tütarde ja poiste eest hoitagu see raamat, kui mitte soovimata tagajärgi ei taheta. Ainult mõtlejate ja arusaajate inimestele on käesolev raamat määratud. Kes on kinni vanades ajast läinud vaadetes ja neist loobuda ei taha, nendele pole see raamat kirjutatud.

Palju tahtevõimu, selget pääd ja arusaamist nõuab suguelu terve ja loomulik juhtimine. Aidaku see raamat tuntavalt seks kaasa.“

Dr. Juhan Vilms:

Suguhaigused ja nendest hoidmine.

==== Hind 90 marka. ====

Hans Kruus:

Linn ja küla Eestis.

==== Hind 60 marka. ====

Sisu: Linn ja küla uueaegse ühiselu ja kultuuri probleemina. Linnade kasvamine Eestis. Linn ja küla Eesti rahvusluse ideoloogias. Linn ja küla Eesti kirjanduses. Linn või küla.

„H. Kruusi raamatul on visa ja pikaline sünnimärgid olnud. Nagu autor eessõnas seletab, on ta juba Saksa okkupatsiooni ajal kirjutatud, kuid olude sunnil, ilmunud alles 1921. a. esimesel poolel.

„Mis pikalt tuleb, tuleb hästi“, ütleb vanasõna. Ja seda võib ka eelnimetatud raamatu kohta teatavate kitsendustega tarvitada. Ilma, et kõigi väidetega, mis siin ettetuakse, nõus tarvitseks olla, peab siiski ütlema, et siin tõsise kultuuriprobleemi lahendamisele on asutud, kiiduväärt asjalikkusega ja armastusega.“

A. Jürgenstein — „E. Kirjandus“, 1921.

„Kogu uurimus on sedavõrd huvitav, sisurikas faktide poolest ja otse tarvilik meie lähema mineviku mõistmiseks, et seda tuleb soovitada lugemiseks igale ühiskondlikuist küsimusist huvitatud kodanikule Eestis.“ V. Ernits — „Sotsiaaldemokraat“ nr. 150, 1920.

Hans Kruus:

Peetrilinna ajaloo suurpäivil.

Päevaraamatulised ülestähendused, veebruar — märts 1917.

==== Hind 35 marka. ====

Autor, kes ohvitserina ühes Peterburi garnisooni polgus tee-

nis, tutvustab lugejaid selles kirjutuses lähemalt nende oludega, mis 1917. a. revolutsiooni Venemaal esile kutsusid ja kirjeldab pealt vaatajana revolutsiooni käiku Peterburis, kui ka neid meeolusid, mis revolutsiooni õnnelik kordamine sõjaväes ja rahvas tekitas.

Energia jäädavuse ja hajumise seadus.

Prof. O. D. Chvolsoni järele J. Lang Hind 25 marka

„Meie tunneme kolme põhiseadust, mis kõikide looduse nähtuste üle valitsevad, nimelt: aine jäädavuse seadus, mis ütleb, et üheski füüsilises ega keemilises protsessis aine ei hävine ega teki uuesti; energia jäädavuse ja hajumise seadus. Järgnevate ridade otstarve on kaht viimast seadust, mis energia ehk jõu kohta käivad, ligemalt tundma õppida. Nende kahe viimase seaduse suur tähtsus seisab selles, et nad kõikide, meile tuntud maailma, universumi osas ettetulevate nähtuste kohta maksvad on; nende kahe seaduse alla käivad elava ja surnud looduse nähtused ja protsessid.“

J Lang — Energia jäädavuse ja hajumise seadus.

Maakera nabade saladused.

Dr. M. Wilh. Meyeri järele Saksa keelest tõlkinud J. Parik.
2 kaardi ja 24 pildiga tekstis. Hind 35 marka.

Sisu: I. Põhjanaba. Geografiline seisukoht. Õhusoojus. Geoloogilised ja bioloogilised nähtused. Virmalised. Magneedi torm. Esimene reis põhjamaile 1553. a. Karusaarte ja Teravmägede (Spitzbergeni) ülesleidmine. W. Barentsi reis Novaja Semlja saarele 1594. a. Payeri ja Weyprehti ekspeditsioon 1872. a. Franz Joosepi maa ülesleidmine. „Tegetoffi“ hukkimine. Nordenskjöldi ekspeditsioon 1878. a. Siberi randa jõudmine. Tschuktschid. Eskimood. Nanseni ekspeditsioon 1893. a. „Fram“. Nanseni reis jalksi põhjanabale. Teaduslised uurimised. Abruzzi hertsogi ekspeditsioon 1895. a. Andréé, Strindbergi ja Fänkeli põhjanaba-expeditsioon õhulaeval. Napid teatud õhulennu kohta. Ekpeditsioonist osavõtjate arvatav hukkimine. Gröönimaa uurimised. Gletscherid. Polaarmaastik. Põhjanaba ekspeditsioonide teadusline tähtsus.

II. Lõunanaaba. Geografiline seisukoht. Lõuna jäämere maad. Rossi, de Gerlachi, Cooci ja teiste ekspeditsioonid lõuna jäämerde ja uute maosade ülesleidmised. Larseni ekspeditsioon lõunanabale 1892/3. a. Carsten Borchgrewinki ekspeditsioon Wiktooriamaale 1898. a. Jäämäed. Hülged, pinguinid ja jääkarud. Õhurõhumine. Vulkaanid.

Maastik. Otto Nordenskjöldi ekspeditsioon 1901. a. Uute polaar-
maade ülesleidmine. Aasta lumes ja jääs. Ekspeditsiooni õnnelik
lõpp 1903. a. Geoloogilised leidused. Kolmas lõunanaba expedit-
sioon 1901 a. E. v. Drygalski juhatusel. Ekspeditsiooni tagajärjed.

„Tuntud teadusemees ja populariseerija jutustab kaunil keelel
ja kaasakiskuvalt tähtsamatest maakera nabade uurimise teekonda-
dest ja neist suurtest raskustest, millega julged uurijad võitlema pi-
divad; ühtlasi kirjeldab ta nabamaade elanikka, looma- ja taimerüki
ning näitab, mis tähtsus ettevõetud uurimistel on. Alguskeeles on
seda rahvaraamatut viie aasta jooksul korda kümme suuremal arvul
trükitud.

Raamatu välimus on kena, trükk ja paber häa, nagu „Noor-
Eesti“ väljaannetel kunagi.“

A. Kruusberg — „Eesti Kirjandus“, 1910.

Päri vus.

Kirjutanud M. Pill. Sisu selgitavad 26 pilti ja tabelit tekstis.

==== Hind 60 marka. ====

Sisu: Rakukeste riik. Sugutamine. Mendeli seadus. Mis-
sugused omadused on päritavad? Suguvahede sündimisest.

„Huvitavamatest peatükkidest eluteaduse õpetusest on päri-
vuse küsimus. Juba ammu on tähele pandud, et „käbi kannust kau-
gele ei kuku“ ja, et „vanemate patud lastele kolmandamast ja neljan-
damast põlvest nuheldakse“. Ainult viimastel aastakümnetel, kus
sugurakukest üksikutesse osadesse on võidud jagada, on ka päri-
vuse küsimus kindlamale alusele rajatud. Terves eluteaduse õpetu-
ses ei ole ühtegi küsimust, mis oma teaduslise ning tegeliku täht-
suse poolest, päri vuse küsimusega kõrvuti võiks seista.“

Eesti keele õigekirjutus koolidele ja iseõppijatele.

Kirjutanud V. Ridala (mag. V. Grünthal). Hind 40 marka.

Sisu: Esiõna. Ajalooline ülevaade. Nüüdse õigekirjutuse
põhiseadused. Harjutused. Võti.

„Käsiraamatu tarve, mis Eesti keele õigekirjutuse peajooned
esitaks, on ammu tunduv olnud. Kuid iseäranis tunduvaks sai see
Eesti Vabariigi tekkimisega, kui kool ja ametiasutused emakeelisteks
said. Kuna sõnaraamat teateid üksikute keele vormide kohta sisal-
dab ja leksikaalne teos on, püüab käesolev käsiraamat Eesti keele

õigekirjutuse põhiseadused ja reeglid kokkuvõetuna ja ülevaatlikult edasi anda neile, kel juhust ja kel tarvet on — ja kellel ei oleks seda meie aegu — riigikeelt kirjas tarvitada. Nii moodi päästetakse hulk aega ja vaeva, mis muidu paratamata tuleks kulutada, kui kirja-keele tarvitaja õigekirjutuse põhiseadusega hästi tuttav ei ole ja siis iga üksikut vormi sõnastikust peab vaatama.

Raamat sisaldab ülevaatliku esituse näol kõik õigekirjutuse põhi-seadused ja reeglid ja väljavõtted neist, ja seletab, miks üks ehk teine häälik nii ehk teisiti kirjutatakse.

Töö lõppu on harjutuste kogu liidetud. Selle eesmärk on neid, kes põhiseadused ja reeglid on tundma õppinud, õigekirjutusega praktiliselt tuttavaks teha ja aidata Eesti õigekirjutuse iseäraldused omandada “

V. Ridala — Esisõna.

Ajakirjas „Eesti keel“ nr. 1 annab mag. A. Saareste (Saaberik) selle käsiraamatu kohta järgmise kiitva otsuse: „Üleüldiselt kokku-võttes võib kõnealust väljaannet, kui tarvilikku ja sisuliselt usalda-tavat õigekirjutuse juhti kõigile soovitada.“

===== Tarvilik käsiraamat igaühele. =====

V. Ridala: **Esteetika.** Hind 50 marka.

Sisu: Intuitsjoon ja väljendus. Intuitsjoon ja kunst. Teoreetiline tegevus ja praktiline tegevus. Väljenduse jaotamatus moodudeks ja asteteks. Esteetilised tundmused ja ilusa ning inetu vahe-tegu. Looduse ja kunsti füüsiline ilu. Väliseks tegemise tegevus ja kunstide tehnika ning teooria. Maitse ja kunsti reprodutseerimine.

„Järgnev lühikene esteetika ülevaade on kokkuseatud B. Croce esteetika süsteemi järele, nagu see esineb tema klassilises töös: „Vaimu filosoofia. Esteetika, kui väljendusteadus ja üleüldine keele-teadus.“

See püüab abiks olla kirjanduse ja kunsti õppijatele nii koolis kui ka väljaspool kooli ja meie kirjanduses leiduvat kibedat käsi-raamatu puudust täita. Eelolev töö on esimene sarnast laadi katse Eesti keeles.“

V. Ridala — Eessõna.

Eesti kirjanduse ajalugu koolidele.

Kirjutanud V. Ridala (mag. V. Grünthal).

Sisu: Rahva luule. Vaimuliku kirjanduse algus. Ilmaliku kirjanduse algus. Kreutzwaldi ajajärk. XIX aastasaja lõpp. Kõige uuem aeg. XX aastasada. Ühiskondlikud olud. Jutukirjandus XX aasta-sajal. Lüürika XX aastasajal. Kirjanduse arvustus. Kirjanduse nimestik.

„Käesolev Eesti kirjanduse ajalugu on nende 8 aasta saadus, mil Eesti Tütarlaste Gümnaasiumis olen Eesti kirjandust pidanud õpetame. Ülevaade on kooli tööst välja kasvanud ja tahab kõige päält kooli tarbeid silmas pidada, ilma et esteetiline kirjanduse hindamine teisele kohale oleks jäetud.“

V. Ridala — Esisõna.

„Õpperaamat on määratud keskkoolidele ja sisaldab ülevaate Eesti kirjanduse arenemise kohta kõige vanemast kuni käesoleva, XX aastasajani.

Sarnane ülevaatlik kirjanduse ajaloo õpperaamat puudus meil täiesti, sest M. Kampmanni kirjutatud „Eesti kirjanduselo peajooned“ on määratud käsiraamatuks kirjanduse ajaloo õpetajale ja ei ole kohane õpperaamatuks, sest sisaldab liiga rohkesti kirjandusajaloolist materjali, millel aine vastavate õppekavade ulatusel läbivõtmisel teise järgu tähtsus.

Mag. V. Grünthal on parematest meie kirjanduse ajaloo tundjatest, mis juba iseenesest tagatiseks on, et kõneall olev õpperaamat, pakutava õppematerjaali poolest, meie keskkooli kursuse nõuetele enam-vähem vastab, pealegi on töö, nagu autor esisõnas ise tähendab, nende 8 aasta saadus, mil ta Eesti Tütarlaste Gümnaasiumis on pidanud Eesti kirjandust õpetama, on väljakasvanud koolitööst ja peab silmas esimeses jões just kooli tarbeid.“

—al. „V. Maa“ kirj.-tead. lisa nr. 22, 1922.

Valik Eesti rahvalaule.

Korraldanud ja sõnastikuga varustanud V. Ridala (mag. V. Grünthal). Eesti Kirjanduse Seltsi koolikirjanduse toimkonna väljaanne. Nooresoo kirjavara nr. 49. Hind 75 marka.

„Esil olev kogu sisaldab, pääle väheste väljajätete, need rahvalaulud, mis M. Veske kogu I ja II osas leiduvad, ja valiku kõige tähtsamaid ja kaunimaid laulusid ühes mõnede pikemate lugudega Neus'i kogust, Vana Kandlist ja Setukeste lauludest; pääasjalikult mõlemast viimastest.

Raamat on kavatsetud kõige päält kooliraamatuks, ja kooli tarvetest on ta õieti väljakasvanud. Aga ühtlasi püüab ta abiks olla laialisele lugejate piirkonnale, kellel kirjanduslikku huvi ja arusaamist leidub meie kõige omapärasema kirjanduse, rahvalaule ja selle loomulise ilu vastu.“

V. Ridala — Esisõna.

Mis on matemaatika ja milles on tema väärtus.

==== Hind 30 marka. ====

Tuntud matemaatika õpperaamatute autori, Tartu üli-

kooli professori Gerhard Räg o esiloeng, peetud ametisse astumise puhul Tartu ülikooli aulas, 2. oktoobril 1920. a.

„Matemaatika on see aine, mis meid alla juhib teadmise algpõhjadele, ja tema on, mis meid kõrgemale ettekujutavast tõstab, ja lennutiivul võimsalt üles viib kaunimatesse ilmdesse, igavestesse, jäävatesse, piirita mõtteilmdesse, ilmdesse, kus valitsevad ideed.“

G. Räg o — Mis on matemaatika.

Peeter Ruubel:

Meie noorsoo vaimlisest murrangust.

==== Hind 10 marka. ====

Murdesõnad Põhja-Eestist.

Kirjakeeles tegelikult tarvitamiseks valinud ja esitand A. Saaber k - Saare ste. Hind 75 marka.

Lisana: I. Sugulaste nimed (2 tabelid). II. Ilmakaarte (taevakaarte) nimed. III. Kangastelgede osade nimed.

„Päev-päevalt meil mitmekesisemaks, tihedamaks ja laiematesse valdkondadesse nihkuv elu ja tegevus seab Eesti kirjakeelele uusi, ikka suuremaid nõudeid. Üksikud tööstusharud, tehnika, kaubandus, teadused, kirjandus, kunst, sport jne. tunnevad kibedat puudust uute mõistete ning asjade täpipealsete, eestikeelsete nimetuste nõutamisel. Nimetatud asjaolu ongi põhjust andnud käesolevale katsele: elavast rahvakeelest pakkuda aineid, kust võimalik oleks kohaseid, tarbele vastavaid oskussõnu valida.

Sõnade tähendus on katsutud võimalikult rohkete rahvakeelsete (kirjakeelde transkribeeritud) lausenäidete varal valgustada ja selgitada. Selleks otstarbeks, samuti sõnade kirjakeelse traditsiooni rõhutamiseks on ka tsitaadid kirjandusest abiks võetud.

Et tarviliku sõna leidu hõlbustada, on valiku lõppu paigutatud index-juhataja.“

A. Saaber k — Eelmärguseks.

„... Raamatut tuleb rõõmuga tervitada ja soovitada, juba sellepärast, et ta sisaldab hulga seni tundmatumaid sõnu, määrab täpikäelselt nende tähendused ja enamasti ka nende ulatuse. Nõnda on raamatul oma teaduslik väärtus ainetekoguna.“

Lauri Kettunen — „E. Kirjandus“, 1921.

„Sirvilaudade“ XXV-da juubeli-aasta lisa.

==== Hind 30 marka. ====

Sis u: J. Kõpp: Esimese juubeli-aasta mälestuseks. A. Audova: Loomade hingeelust. C. Villberg: Salajõed ja maa-alused

koopad Eestis. Dr. F. Lepp: Kõhutõbi. J. Teinmann: 22. juuni 1919 (Mälestusist „Landeswehri“ sõjast).

„Suurt tähelepanu teenib ära tingimata C. Villbergi kirjutus „Salajõed ja maa-alused koopad Eestis“, missugune kokkuvõtte-artikkel senini Eesti kirjanduses esimest korda esineb Igaüks, kes vähegi huvitust tunneb meie kodumaa looduse ja harulduste vastu, peaks tähendatud kirjatükki lugema. Samasugust tähelepanu ja huvi-
tust on ka teised kirjatükid ära teeninud“

„Postm.“ nr. 326, 1920.

„Tähelepanemise väärt kirjelduse „Salajõed ja maa-alused koopad Eestis“ (30 lhk) toob C. Villberg tänavustes (1921) „Sirvilaudades“. Siin vaadeldakse esiteks tähtsamaid salajõgesid: Jõeleftma jõge, sama nimelises kihelkonnas, Kuiva- ja Katajõge Kosel, Salajõge Lääne-Nigulas ja Erra- ehk Uhaku jõge Läänuses. Pärast käsitelatakse veel rohkem-tuntuid maa-aluseid koopaid, mis väärt, et neid rohkem tähele pannakse. Näit. kirjeldab Dr. Kruuse Tartu lähedal olevaid Aruküla koopaid, mis olevat üle 500.000 ruutjala suured, umbes 15.000 sambaga. Huvitavad on ka Ida-urkad Kuimetsas, Toripõrgu ja Koorküla põrgu- ja haud. Neisse kohtadesse peaks meie kooli-
noorsugu suvel õppereise ettevõtma.“

Viator — „V. Maa“ nr. 82 (689), 1921.

Ühesgi kooli-, kui ka üleüldishariduslikes raamatukogus, ega looduse-sõbra raamaturiulil ei tohi see raamat puududa.

Botaanika käsiraamat.

Prof. Dr. O. Schmeili järele Eesti keele toimetanud M. Pill. Kolmas parandatud ja täiendatud trükk. Eesti Kirjanduse Seltsi Koolikirjanduse toimkonna toimetus nr. 5.

==== Hind 150 marka. ====

„Prof. Dr. O. Schmeili looduseteaduslistes õppe- ja käsiraamatutes ei ole pearõhku suure hulga taimede pealiskaudse kirjeldamise päälle pandud, vaid sääl on igast sugukonnast ühe tähtsama ehk tuttavama taime kehaehituse ja eluavalduste keerulisi vahekordi põhjalikult selgitatud. On lugeja õppinud nende väljavalitud taimede juures bioloogiliselt mõtlema, siis oskab ta seda ka teiste taimede juures kergesti teha.

Käesoleva õpperaamatu tõlkimisel on pääasjalikult venekeelist tõlget silmas peetud, sest venekeelses väljaandes on mõningate taimede asemel Venemaa kohasemaid taimi kõne alla võetud, anatoomia ja olulugu on aga Schmeili teiste tööde järele palju täiendatud.

Täiendatud on süstemaatika osa kolme sugukonna, nimelt tatra-
liste, maltsaliste ja lõhkheinaliste juuremahetamise ning mitmes

sugukonnas teiste taimeliikide kirjeldamise läbi. Kujuõpetuse ja oluloo osas on mitmel pool täiendusi tehtud.

Parandusi on (II trükis) taimenimede ja oskussõnade uuendamise läbi tehtud pääasjalikult Eesti Üliõpilaste Seltsi Loodusteaduse osakonna ning Eesti Kirjanduse Seltsi sellekohase toimkonna poolt ühiselt väljatöötatud ja trükis ilmunud „Kodumaa taimede“ ja pääjoontes valmiskorraldatud taimeteaduse-oskussõnade järele.“

M. Pill — Eessõna.

„Käsiraamat on alguskeeles lühikese ajaga kahekskümmes trükis ilmunud, ja venekeelses tõlkes on ta mitmest trükist läbi käinud ja koolides elavat tähelepanemist leidnud . . . Tema (Schmeili) raamatud oma huvitava stiiliga, suudavad kooliõpilaste hinge kaasa tõmmata.“

M. S. — „Postimees“ nr. 235, 1913.

Dr. J u h a n V i l m s :

Spordi, kui füüsilise töö asemiku puudused tervishoius.

==== Hind 20 marka. =====

Ülemalnimetatud töö, milles autor meid tutvustab spordi kasu-, kui ka kahjulikkude külgedega tervishoiu seisukohast ja juhtnõore annab selle edaspidiseks otstarbekohaseks arendamiseks, on sportlaste, kui ka kõigi teiste vaimlisel alal töötajate poolt õige elavat tähelepanu leidnud. Võrdlemisi suur esimene trükk on lõpukorral. See töö on tõlgitud ka Esperanto ja Tšechi keele.

Dr. J u h a n V i l m s :

Elutekkimine.

Ilmumisel.

S i s u : Elav ollus ja tema omadused üleüldse. Elu omaduste lähem kirjeldus ja seletuskatsed. Elava olluse tähtsamaist tegevaineist. Mis on elu? Elava olluse tekkimine. Biofermendi mõiste üleüldine kõlbulikkus elu ja surma nähtuste juures. Biofermendi lähemad selgituse võimalused. Kokkuvõte.

Loodus ja inimene.

Viis päätükki Ernst Haeckeli töödest ühes sissejuhatuses, tema 80. sünnipäeva mälestuseks, E. Haeckeli pildi ja hulga joonistustega tekstis. Eesti Üliõp. S. „Ühenduse“ toimetis.

==== Hind 50 marka. =====

S i s u : Eessõna. J. Jans: Haeckel ja tema elutöö. E. Haeckel:

Põlvenemise õpetuse sisu ja tähtsus. Tõlk. P. Kogermann. E. Haeckel: Loode- ja tõulugu. Tõlk. V. Luik. E. Haeckel: Araabia korallid. Tõlkinud Aug. Reben. E. Haeckel: Gastrea õpetus. Tõlkinud H. Reichenbach. E. Haeckel: Kogemus ja äratundmine. Tõlkinud Ed. Kubjas.

Rahvaharidustöö väljaspool kooli I.

==== Hind 60 marka. ====

Sisu: Joh. Aavik: Raamat ja ta arenemine. K. Einbund: Raamatukogutöö ja raamatukogu-hoidja. J. O. Lauri: Raamatukogu-liikumine Lääne-Euroopas ja Ameerikas. J. Parktal: Venemaa raamatukogud. Linda Einbund: Lasteraamatukogud. H. Niggol: Raamatukogu sisemine korraldus. Kroonika.

„Vaba Sõna“.

Rahvalik-teadusline, kirjandusline ja poliitiline ajakiri.

1914. a a s t a k ä i k. Sisaldab teaduslisi ja ilukirjanduslisi töid järgmistelt autoritelt: K. Einbund, R. Eliaser, J. Jans, Joh. Kirkmann, H. Kruus, B. Linde, H. Madisson, M. Martna, L. Oleks, R. Paabo, G. Suits, Joh. Barbarus, J. Semper, A. Reeben, A. H. Tammisaare, K. Michelson, A. Ahmatova, V. Brjusov, A. Fiskar, J. Oks, R. Tagore, Fr. Tuglas, A. Tassa ja teised.

368 suurt lehekülge teksti, hulga kaunistustega. Kaasandena Juhan Liivi pilt N. Triiki joonistuse järele.

1916. a a s t a k ä i k. Sisaldab teaduslisi ja ilukirjanduslisi töid järgmistelt autoritelt: J. Jans, H. Kruus, E. Laaman, M. Martna, A. Normes, P. Ruubel, Nik. Suhanov, J. Treial, Victor Tschernov, Emma Asson, J. Kangro-Pool, Joh. Semper, Fr. Tuglas, H. Visnapuu, Aug. Gailit, Knut Hamsun, M. Heiberg, Aug. Könick, G. de Maupassant, M. Puru, R. Reimann, R. Roht, M. Under, Ed. Vilde, O. Wilde, Joh. Aavik ja teised.

232 suurt lehekülge tiheta kirjaga teksti, hulga kaunistustega.

Aastakäigu hind 200 marka.

Cand. Joh. Adamson.

Majandusteadus.

Keskkoolidele ja eneseharimiseks.

Sis u: Algmõisted. Varade valmistamine: loodus, töö ja kapitaal; kriisid; masin ja selle tähtsus; ettevõtted ja nende kujud; suur ja väike ettevõte. Varade vahetus: vahetuse tekkimine ja siht, vahetus-väärtus, hind; metall- ja paberraha; krediit; pangad; kaubandus; liikumine ja teadete saatmine. Ühiskondliku sissetuleku (saa-duse) jagunemine: maarent, kapitaali protsent, töötasu, ettevõtja kasu ja nende vastastikune vahekor-d. Riigi majanduslised ja sotsiaalsed ülesanded. Sotsialiismi põhimõtted. Ilmamajandus. Riigipoliitika ja majanduslised huvid.

Õpperaamat on kirjutatud vastavalt keskkooli õppeka-vadele. Käsitus rahvalik-teadusline. Arusaadav igaühele.

Ilmub 1922. aasta augusti kuuks.

Jakob Albreht:

Leheküljed vabadussõjast.

Hulga piltidega. Ilmub 1922. aasta augusti kuuks.

Sis u: Eessõna. Eesti rahvaväe organiseerimise algus. Saksa okkupatsiooni ajast. Enamlased Tartus. Tartust Petserini. Võitlused Petseri pärast. Võitlused Võru pärast. Võidukäik Lätimaale. Võit-lused Ostrov-Põtalovo sihis. Viru väerinnal. Kolmas jalaväe diviis. Teine jalaväe polk. Vaherahu Viru väerinnal. Eesti Baltimere lae-vastik vabadussõjas

Oma sõjamälestusis kirjeldab autor kõige huvitavamat ajajärku meie vabadussõjas, nimelt võitlusi Tartu, Võru ja Petseri pärast. Mis-suguseid üliinimlisi jõupingutusi „Iseseisva Eesti“ rajamine meie kan-gelaselikult rahvaväelt nõudis, selle üle saab igaüks kujuka ja loomu-truu pildi ülemalnimetatud sõjamälestuste järele. Ärgu jätku keegi neist, kes isiklikult osavõtnud sõjategevusest Lõuna-väerinnal, seda raamatut enesele muretsemata, ta on kalliks mälestuseks läbielatud sõja raskustest.

Dr. K. Otto:

Tervishoiu õpperaamat keskkoolidele.

Sis u: Tervishoiu ülesanne ja tähtsus. Õhk ja kliima. Maa-pind. Vesi. Elumaja. Surnuaiad. Toitmine. Riided ja jalavari.

Kehakultuur ja ükskute orgaanide tervishoid. Töö ja puhkus. Külgehakkavad haigused. Haigete ravitsemine ja esimene abi õnnetutel juhtumistel. Rinnalaste eest hoolitsemine. Koolitervishoid.

Lisana: Hambaarst M. Peterson: **Hammaste ravitsemine.**

Ilmub 1922. a. augusti kuuks.

H. Soosaar u. P. Waldson:

Cehrbuch der deutschen Sprache

für estnische Elementarschulen. I. Stufe.

Saksa keele õpperaamat rahvakoolidele. Kokkuseatud vastavalt rahvakoolide õppekavadele.

Nimetatud õpperaamatu kohta annab Saksa keele õpetaja L., kes õpperaamatu käsikirja läbivaadanud, järgmise otsuse: „Õpperaamat on otstarbekoheselt kirjutatud õpetamiseks algkoolides. Laused, küsimused ja jutukesed on õpilast ümbritsevast elust võetud ja keeleliselt lihtsatest ja kergesti arusaadavatest lausetest kokkuseatud. Õpperaamatut võib täiesti kordaläinuks tunnistada ja õppimiseks ja õpetamiseks soovitada.“

Ilmub 1922. a. augusti kuuks.

III. Pealadus.

J. Stern: **Tuleviku riik.** Hind 15 marka.

„Mitte tuleviku pilti, vaid lühikest seletust sotsialismuse üle tahab käesolev raamat anda; ta tahab näidata nende moodus olevate ettekäänete jõuetust, mis sotsialismuse teokstegemise ja otstarbekohasuse vastu on sihitud.“

J. Stern — Eessõna.

V. Korolenko: **Igapäevane nähtus.** Ajakirjaniku märkused surmanuhtluse üle. Hind 30 marka.

Sisu: 12. mai 1906. aastal. Surmalemõistetud N. vangimajas. Surmakandidaatide äripäevad. Lootused ja enesetapmised. Viimsed kokkusamised. „Elulookirjeldused“. Ekspropriatorid. „Kohtuotsus kinnitatud“. Kuidas seda tehakse? Lõpusõna.

Kirjeldab neid koledusi, mis surmamõistetud, suuremalt jaolt poliitika-süüdlased, Vene vangimajades 1906. ja 1907. aastatel läbielasid. Annab kujuka pildi „tsaristlise“ Venemaa vangimajade olukorrast 1905. a. revolutsioonile järgnevatel reaktsiooni aegil.

Tähelepanemiseks

kooliõpetajatele, õpilastele ja iseõppijatele. Õpperaamatute valiku juures pidage silmas et „Noor-Eesti“ õpperaamatud on kokkuseatud ja toimetatud paremate koolimeeste kaastegevusel, keeliliselt läbivaadatud tuntud koolimehe ja keeleteadlase J. Weske poolt. Nad on trükitud hääl paberil, hulga sisuselgitavate piltidega, tiheda kirjaga ja suures kaustas. Teiste kirjustuste väljaandel ilmunud vastavate õpperaamatutega võrreldes, sisalduvad nad märksa rohkem õppematerjaali ja on selle tõttu kõige odavamad.

Jaokaupa järelmaksuga

on raamatute müük avatud kirjustuse ladust, Tartus, 1000-margalisest summast peale. Esialgne sissemaks 25⁰/₀ peale, järelmaks kuni kuue kuuni. Jaokaupa järelmaksuga võib tellida igasugust Eesti kirjandust, ostja enese valiku järele. Raamatute hinnale mingisuguseid kulusid juure ei arvata. Esialgu on müük korraldatud ainult kirjustuse ladust, Tartus.

Raamatukogudele

muretsetakse igasugust müügil olevat kirjandust kõige kasulikumatel tingimistel.

Neile, kes raamatute hinna rahas ehk postmarkides kirjustusele saadavad, saadetakse raamatud posti kaudu kuludeta kätte.

Igasugust müügil olevat Eesti kirjandust võib kirjustuse ladu kaudu tellida kas raha ettesaates ehk järelmaksuga.

O.-Ü. „Noor-Eesti Kirjastus“ — Tartus.

Ladu Tartus, Rüütli tän. nr. 4, kolmandal korral.

Avatud kella 9—2 ja 4—¹/₂õ.

E. K.-Ü. Postimehe

raamatukauplus

-- ja kirjastus --

Tartus, RÜÜTLI tänav nr. 9.

Suur ladu teaduslikku-, ilu- ja kooli-
kirjandust, kooli- ja kantselei-tarbe-
nõusid jne.

K.-Ü. „Postimehe“ kirjastusel on ilmunud järgmised raamatud:

Esimesilt päevilt.

Redik Soar. Jutustused. Hind 40 marka.

Selle teose üle kirjutab H. M. 1922. a. „W. Maa“ lisa nr. 1 muu seas: „Ühe väikese, kuid imestamapanevalt südamliku raamatukese juure tahaksin iga inimest, kes veel head, lihtsat ning tervet südameluulet armastab, juhtida. See on R. Soari „Esimesilt päevilt“ — 90 leheküljeline raamat — hind 40 mrk. . . . Ta otsekui kerib lõnga üksluisest maaelust ning luulerohkest lapsepõlwest suigutaval ning uinutaval häälel pikka ning tasa vestes. Kuid mõnikord on ta lause lühike ning seal avaldub mõte tuumaks kui küps viljapea“.

Huvitav peatükk Eesti minevikust.

Johann Georg Eisen von Schwartzenberg (Torma-Lohusoo õpetaja 1746—1775). A. Jürgenstein.

Faust. I.

J. W. Goethe kurbmäng. Eestistanud A Jürgenstein. 218 lehekülge. Hind 100 marka.

Faust on Saksa kirjanduse suurteos, üks kõige tähtsam ilukirjandusline töö terves maailma kirjanduses.

Keeleteadlane V. Ridala kirjutab Fausti eestikeelse tõlke üle „Hels. San.“ m. s. järgmist: „Nagu muudki lüürilised kohad, on tõlkes iseäranis hästi õnnestunud Margarete osa ja Fausti tundmuse avaldused . . . Neis on püsivamat ja väärtuslikumat, kui see, mida üks päev toob ja teine viib . . . Peab tunnistama, et A. Jürgensteini Fausti tõlge on väga tähelepanuväärne kirjanduslik sündmus Eesti kirjanduse viimase aja arenemises.“

Kodu.

K. E. Söö t. Luuletused 1910—1921. Hind 140 marka.

„T. Teat.“ 1922. a. nr. 18 ja 20 kirjutab Ed. H. „Kodu“ üle m. s.: „K. E. Söö'ti töölaulud on kui sõjahüüd. Ajasündmusist on teda kõige enam vabadussõda inspireerinud ja ta on sellest vist rohkem laulnud kui ükski teine Eestis . . . Lootusega on Söötil intijmne, õrn, vaheta suhe.“ — Fr. Tuglas lausub 1922. a. „Päev.“ lisas nr 10 m. s.: „Oma tõestiväärtuslikud luuletused on K. E. S. annud müütiliste ainete alal, kus vorm ja sisu haruldase täpiseusega ühte langevad ja naturalistlikult usaldava terviku sünnitavad.“

— Raamat on ilusal moodsal paberil trükitud.

Ilmade ettekuulutamine.

K. Koch, ülik. meteorol. observ. juhataja. Hind 20 marka.

Kodu rajalt.

17 laulu segakooridele (à capella) Dr. M. Veske sõnad. Hind 50 m.

NAPOLEON

ja eelviimane ilmasõda.

Ühe võimumehe ajalugu, 100-a. surmapäeva mälestuseks.
Dr. J. Bergman, Tartu ülikooli prof. Eesti keele tõlkinud
A. Jürge nstein.

Raamatu mitmekesisest sisust toome siin järgnevalt mõnede peatükkide pealkirjad, mille järele üleüldisest kavast ja mõttekäigust võidakse enesele pilti kujutada:

1) Napoleoni sugu ja lapsepõlv. 2) Vaene alamleitnant. 3) Prantsuse revolutsioon. 4) Napoleon 24-aastase kindralina. Tapakirve kardetavas läheduses. 5) Bonaparte päästab vabariigi valitsuse. 6) Tema esimesed kuulsad võidud Itaalias. 7) Egiptuse õnnemäng. 8) Bonaparte vabariigi president. 9) „Keiser Napoleon“, Euroopa mannermaa diktaator. 10) Hispaania nuhtlemine. 11) Napoleon kosib enesele keisri tütre naiseks. 12) Kuuesaja tuhande hukatus Venemaal 1812. 13) Vägeva langemine. „Rahvaste lahing“. 14) Napoleon Elba saarel. 15) Kotkas ärkab. 16) Napoleon St. Helena saarel.

Raamat on valgele kirjutuspaberile trükitud. Kümne pildiga. Hind 160 marka.

Tegelikud õigekeelsuse määrused.

A. Saareste. Hind 50 marka.

Nende määruste aluseks on peajoontes „Õigekirjutuse sõnaraamat“, eriti selle teoksilolev teine väljaanne. Määrused puudutavad kõige tähtsamaid ja kõige hädalisemaid õigekeelsuse ja õigekirjutuse küsimusi, mille puhul tegelikus elus ja kirjanduses kas eksitakse või kaheldakse, ja kus korralagedus ning eksimine eriti valusalt lugeja keeletunnet riivab.

Määruste kokkuseadmisel on peasjalikult silmas peetud keele omapärasust, s. o. eestilikkust, ja keeleehituse otstarbekohasust, s. o. lihtsust ning selgust.

TARTU ÜLIKOO LI
RAAMATUKOGU

Lähemal ajal ilmub teises täiendatud trükis:

Kirjanduslooline lugemik I.

Korraldanud Aug. Raud, Tartu tütarl. güm. Eesti k. õp.
Ümber 300 suurt lehekülge.

Sis u: 1) Kirjanikkude elulood: Fählmann, Kreutzwald, Jannsen, Koidula, Hurt, Veske, Eisen. 2) Rahvaluule: eepilised ja lüüri-
lised rahvalaulud, mõistatused, vanasõnad, kõnekäänud. 3) Kalevipoeg:
luules ja proosas. 4) Kunstluule. 5) Jutustused.

Kirjanduslooline lugemik on kokku seatud ühtluskoolide õppe-
kavade kohaselt ja pakub kirjandusloolisi materjaale 5 õppeaasta jaoks.
Esimene trükk otsas.

Seda raamatut arvustades kirjutab M. O k a s „Postimehes“ 1921
nr. 300 muu seas järgmist: „... Kas on Aug. Raua raamat tarvi-
lik? Autor ise arvab (eeskõnes) ja tunnistab oma raamatu tarvilikuks
koolidele sellepärast, et meie vastavat kirjandust ise- ja üksikraamatu-
tena ei leidu ja kuskilt saada ei ole. See on igatahes mõjuv põhjus.
... Ka kodule on Kirjandusline lugemik ülitarvilik, et lastevanemad
ja teised kodukonddsed võiksid pilku sisse heita ja endid Eesti kirja-
varaga tutvustada. ... Soovitame, et hea vaimu mõju Aug. Raua
„Kirjandusloolise lugemiku“ lehekülgedelt meie noortele ja täiskasva-
nutele vastu naerataks ja neid lugemisele meelitaks. On see raamat
ju ainukene omasarnane ja väärtusline meie koolikirjanduses. Nii
siis — koolile ja kodule väga soovitav raamat.“

Kirjanduslooline lugemik II.

Korraldanud Aug. Raud.

232 suurt lehekülge. Hind 130 marka.

Sis u: Raamatus leiduvad järgmiste kirjanikkude elulood ja
näited nende kirjatöist: F. Kuhlbars, C. R. Jakobson, J. Pärn, A. Rein-
wald, J. Kunder, J. Bergmann, E. Bornhöhe, Jakob Liiv, J. Tamm,
A. Kitzberg, Ed. Vilde, Juh. Liiv ja A. Haava.

„Kirjandusloolise lugemiku“ II jagu pakub kirjandusloolisi mater-
jaale 6 õppeaasta jaoks. Ta on „Kirjandusloolise lugemiku“ I jao
loomulikuks jätkuks ja vastab täielikult Haridusministeeriumilt välja-
antud õppekavade nõuetele.

Kooli laulmiseraamat. Kokkuseadnud W. T a m m a n.

II täiendatud trükk. 248 lehek. Hind 100 marka.

✓ Raamatu kokkuseadmise juures on silmas peetud Haridusministeeriumi uut õppekava alg- ja keskkoolidele. Raamat sisaldab 82 ühe häälsset, 49 kahehäälsset ja 68 kolme- ja neljahäälsset laulu, peale selle 13 kaanonit ja muu tarvilik harjutamismaterjaal ühes seletuste ja näpunäidetega.

Kolmas trükk on värskendatud ligi 30 uue lauluga, peasjalikult Eesti ja Soome paremate heliloojate sulest.

Lisaks on raamatusse paigutatud laulumängud.

C. Julii Caesaris,

Commentarii de Bello Gallico.

Comm. I, comm. VI (cap. 11—24).

Elmar Kikas. I. Tekst — 30 mk. II. Seletused — 70 mk.

Gumivalgukene.

Lasteetendus 6 vaatuses. Ainetel Helmi Pöld. Hind 30 mk.

Seda raamatut arvustades kirjutab m. s. „K.“ „Post.“ nr. 135: „Meil on sündsate lastenäidendite valik väike olnud. Seda on nagu kõrvaliseks asjaks peetud, mille eest hoolitsemist pole keegi enda kohuseks pidanud; ometi on aga lastenäidenditel (laiemalt — lastekirjandusel) pädagoogiliselt suur tähtsus, sest õpetus, mis pakutakse jutu või näidendi kujul, jääb lastele palju enamini ja kindlamini meele ja saab rohkem nende hingevaraks, kui näituseks sundusena esinev kooliõpetus.

Sellepärast tuleb aina tervitada ka hiljuti ilmunud H. Pöld'i lasteetendust „Lumivalgukene“, mis Puschkini ümbertöötusest meele jäänud ainetel kokku seatud . . . Stiililiselt on näidend hästi läbi viidud. Keel on ladus ja ilus, milleks mõjub kaasa ka see, et näidend on kirjutatud seotud kõnes, kus kohati lauludki esinevad.“

Kimp Kullerkuppe.

Seitse laulu segakoorile. Elm. Kikas. Hind 25 marka.

== Iga kodanik ==

kes hindab väärtuslist
ja tõsist ajakirjandust

loeb „Postimeest“

„Postimees“ — kui kõige kiirema teatesaamisega ja kõige suurema arvu kaastöölistega ajaleht Eestis, annab alati täielikumad ülevaadet sise- ja väljamaa uuemate päevasündmuste kohta. „Postimees“ toob ainult õigeid ja kontrolleeritud teateid ja ei aja ajutist ajakirjanduslist kõmu taga.

Tartu professorite ja teiste kõrgema haridusega eriteadlaste sulest „Postimehes“ ilmuvad teaduslikud kirjatööd, juhatused, nõuanded jne. pakuvad suurt huvi igale kodanikule, tema tegevuse ala peale vaatamata. Eriti põllumajanduse ja rahvamajanduse edendamise eest hoolitseb „Postimees“ järjesti rohkem.

Vena „Postimees“ on olnud ja on alati teenäitajaks ja juhiks igale eestlasele.

Ärge viivitage „Postimehe“ tellimisega.

Iga äriees ja tööstur kuulutab alati „Postimehes“, teades, et tema kuulutus ulatab kõige laiematesse tarvitajate ringkondadesse.

„Postimehe“ peakontor — Tartus. Kõnetr. 80 ja 2-86.

Abitalitused kõigis Eesti linnades.

Esitused ja agentuurid kõigis rahvarikkamais kohtis.

„Postimeest“ võib tellida igast Eesti postkontorist ja väljamaal Saksa, Soome ja Läti postkontoritest.

EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS

„POSTIMEES“

TARTUS, RÜÜTLI T. 9. TELEFON 80.

Raamatukauplus ja kirjastus.

Suur ladu teaduslikku-, ilu- ja koolikirjandust, kooli- ja kantselei-tarbenõusid jne. — Kõige parem ostukoht kauplustele, koolidele, asutustele ja eraisikutele.

Trükikoda

valmistab uute, moodsate kirjade ja tehniliste täienduste abil maitserikkalt igasuguseid trükiteid.

Tsinkograafia

valmistab ajakohaselt sissesetatud töökojas vilunud tööjõudude tegevusel kiiresti ja korralikult liht kui ka kõige peenemaid autotüüpe ühe kui ka mitme värvi jaoks.

Köitekoda

valmistab kõigsugu liht- ja iluköite-töid üksikult ja kogudena.

Hinnad mõõdukad.

Kirjastus „Odamees“

soovitab:

- H. Adamson : Mulgimaa. Laulud. 30.—, 15.—
A. Alle : Carmina barbata. Luuletusk. 75.—
A. Gailit : Klounid ja faunid. Följetoonid. Piltidega. 180.—, 120.—
N. Jevreinov : Lõbus surm. Näitem. 100.—, 75.
A. Kivikas : Sookaelad. Külanovellid. 40.—
„ Verimust. Sõjanovellid. 150.—, 100.—
„ Verine väits. Novell. 50.—
„ Jüripäev. Romaan. 250.—
O. Luts : Harald tegutseb. Novell. 65.—
A. Lichtenberger : Mu väike Troff. Jutt. 75.—
J. London : Juhtumised inimesesõojate saarel. I — 30.—, II — 30.—, III — 15.—
M. Metsanurk : Epp. Novell. 40.—
M. Maeterlinck : Sinilind. Näidend. 100.—
J. Oks : Tume inimeselaps. Novellid. 75.—
G. Rappo : Uks lahti. Komöödia. 40.—
R. Roht : Kolm näokatet. Novellid 50.—

- K. Rumor : Tuled sügisõõs. Novellid. 75.—
 J. H. Rosny : Kolesuur koobasmaa. 35.—
 J. Semper : Jäljed liival. Luul. 50.—
 A. Tassa : Nõiasõrmus. Novellid. 75.—
 F. Tuglas : Jumala saar. Novell. 75.—
 „ Maailma lõpus. Novell. 90.—
 M. Under : Eelõitseng. Luul. 75.—
 O. Wilde : Salome. Näidend. 60.—
 H. Visnapuu : Amores. Luul. 50.—
 „ Jumalaga Ene! Luul. 75.—
 „ Talihari. Luul. 100.—
 Ilo I — XII. Kirj.-kunsti album — ajakiri.
 J. Aavik : Muusikalised kirjad. Artiklid. 75.—
 Griving-Ilves : Kirikumuusika. 100.—
 P. Grünfeldt : Mälestused Juhan Liivist. 40.—, 30.—
 H. Kruus : Jaan Tõnisson. 90.—
 „ Saksa okkupatsioon Eestis. 150.—
 A. Kruusberg : Ado Grenzsteini võitlus Jaan Tõnissoniga. 75.—
 „ Venestamise tulekul. 60.—
 J. Oks : Kriitilised tundmused. 60.—
 J. Semper : Näokatted. 150.—, 125.—
 F. Tuglas : Eesti uuem ilukirjandus. 75.—, 60.—
 „ Henrik Ibsen. 50.—, 30.—
 „ William Shakespeare. 75.—, 60.—
 „ Marginaalia. 180.—

Nõudke täielikku nimikirja. Saada igast korralikust raamatukauplusest.

Pääladu Tartus — Promenaad 7-a. „**Õdamees.**“

Karskusseltside Kesктоimkonna kirjastusel ilmunud raamatute nimekiri:

	Hind
1. Karskusliikumise ajalugu. M. J. Eisen.	60 mk.
2. Eesti karskuskongressid VII, VIII ja X à	10 „
3. Meie haritlased ja karskusküsimus. P. Põld.	10 „
4. Kidunemise põhjused. Prof. Bunge j. K. Einbund.	10 „
5. Из истории борьбы против алкоголизма у эстов. В. Эрниц.	10 „
6. „Karskuseleht“ 1913.—1915., üksik nummer	5 „
7. Eesti Karskusseltside aastaraamat 1901.	30 „
8. Karske noorus I ja II à	5 „
9. Keeluseadus. Dr. M. Helenius-Seppälä.	5 „
10. Karskus ja haridus. V. Karpio j. V. Ernits.	10 „
11. Dr. Bratti alkoholi-monopoli süsteem. Uno Stadius. Rootsi keelest V. Ernits.	10 „
12. Miks peame olema karsked? E. Saal.	10 „
13. Karskustöö laste ja murdealise noorsoo keskel. Maiju Seppälä j. Soome keelest H. Pett.	40 „
14. Raudteelased ja karskusküsimus.	10 „
15. Блезнь и лекарство. П. Горшков.	25 „
16. Alkoholivabast kultuurist. J. Tõnnisson.	10 „
17. Alkoholivastane võitlus väljamaal. Prof. Dr. J. Bergman.	5 „
18. Karskusasja algmed. Dr. M. Helenius-Seppälä. Soome k. E. Kutsar. Autori näopildi, hulga piltide ja tabelitega.	75 „
19. XI. Eesti karskuskongress; XVI. Rahvusvaheline; X. Põhjamaade ja XXXIX. Soome karskuskongressid.	50 „
20. Eesti riigi tulevik ja karskus. Prof. P. Põld.	20 „

Vilho Reima raamatud seeriast „Kodu ja kasvatus“:

1. Kodu on rahva süda. Soome keelest L. Ploompuu-Vesterinen.	30 „
2. Sõnakuulmise kool. Soome k. L. Ploompuu-Vesterinen.	30 „
3. Mäng kasvatusvahendina. Soome k. L. Ploompuu-Vesterinen.	30 „
4. Abikaasa valimine. Soome k. E. Kutsar.	50 „

Jällemüüjatele 25⁰/₁₀₀ hinnaalandust.

Karskusseltside Kesктоimkond Tartu, Jakobi tän. 8, telefon 4-04.

Eesti Kirjanduse Selts

soovitab oma kirjastuseladust järgmisi raamatuid :

Friedrich Robert Fählmann. Kirjatööde kogu I. Hind 50 mk.

J. Jõgever: Eesti keele häälikute ajalugu. Hind 35 mk.

Joh. Kunder: Eesti vanemad laulikud. Hind 20 mk.

Balthasar Russov: Liivimaa kroonika. Tõlkinud K. Leetberg.
I anne: hind 60 mk., II anne: hind 110 mk.

Rud. Wallner: Arstirohtude ladina-estikeelne sõnastik.
Hind 35 mk.

Matemaatika sõnastik. Kolmas täiendatud ja laiendatud trükk.
Hind 50 mk.

Palamuse kihelkond: Maadeteadusline, majandusline ja ajalooline kirjeldus. Hind 25 mk.

Kristian Jaak Peterson: Laulud, päevaraamat ja kirjad.
Redigeerinud Aino Paltser. Hind 150 mk.

„Eesti Kirjanduse“ XIII aastakäik (1918/19) . . . hind 200 mk.

„ „ XIV „ (1920) . . . „ 200 „

„ „ XV „ (1921) . . . „ 200 „

„Eesti Kirjanduse“ tellimishind 1922. aastal — 200 mk.

E. K. S. Koolikirjanduse toimkonna kirjastusel ilmuvad lähemal ajal:

J. W. Janssen: Kolm juttu. Eino Leino: Helgaviisid.
K. Rammul: Ihu ja hing. Fr. R. Kreutzwald: Viru lauliku laulud. L. Koidula: Ojamõlder ja tema minija. V. Bonsels: Mesilane Maaja. Fr. R. Kreutzwald: Reinuvader Rebane. A. Kivi: Seitse venda. Suve Jaan: Luige Laos.

Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastuseladu ja asjaamise büroo asub Tartus, Gildi tän. 8. Asjaajamise tunnid äripäeviti kella 9—3.

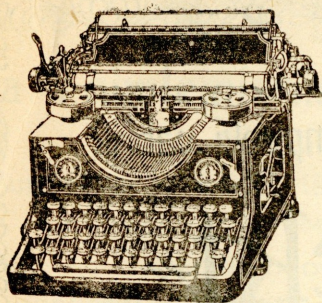
Albert Paliale

Tartus, Jaani tän. 18.

Raamatud,
kirjutusmaterjaal,
kooli- ja kantselei-
tarbed.

Päevapildi,
postkarti ja
salmi albumid.

Ilu kirjapaber karpides,
kirja blokid,
lillevaasid jne.

Kirjutusmasinaid
Foto-aparaate
Mikroskoobe
Prille jne.

soovitame omast ladust

== Tehnikaline äri ==

**K. Sersant, F. Liblik &
H. Hausenberg**

Võtame vastu paran-
dusi kirjutusmasinate ja
igasugu muude peen-
mehaanil. tööde peale.

Tartu, Rütli t. 9, kõn. 4-48.

Tartu Pank

==== Hoiusummad =====
Rahasaadetused Akkreditivid
Inkassod Rembursid
Väljamaa raha ostmine ja müümine

Tartu - Tallinn - Viljandi - Põltsamaa

Šokolaadi ja kompveki vabrik

„Effekt“

==== Tallinn, Maakri tän. 17. ====

Esimese auhinnana — kuldauraha 1908. a. Liivimaa Põllutöö näitusel
ja hõbeauraha 1908. a. E. Põllumeeste S-i näitusel.

Kullasepp- **H. Berg** Kullasepp-
meister meister

Tartus, Promenaadi tän. nr. 9.

Kullasepa ja graveerimise äri.

Er a o s a : metall- ja gummitemplite valmistamine
eraisikutele, seltsidele ja ametiasutustele.

Ostan kulda, hõbedat, kalliskive, vana kuld-ja hõberaha.

A.-S. Balti Spordi- ja Võimlemisriistade Vabrik Tartus.

————— Kontor ja ladu —————

Aurulaeva ja Lodja tänava nurgal nr. 1. Tel. 1-87.
(Laevasadamas).

Soovitab odavate hindadega:

Suvispordi abinõusid: jalgpalle, käsipalle, spordisaapaid ja
-kingi, kettaid, odasid, tennise- ja krokket-mänge jne.

Talispordi abinõusid: suuske, kelke, suusk-kelke, suusa saa-
paid, hockey keppe jne.

Vehklemise abinõusid: rapiire, espadroone, florette, maskid,
rinna kaitseid, kindaid jne.

Võimlemise abinõusid: hobuseid, kitsesid, roobaspuid, rekke,
redelid, rootsi seinu ja pinke, rooma rõngaid ja trapeetse jne.

Täielikka võimlemissaalide sisseseadeid.

Eelarved ja plaanid hinnata.

O.-Ü. Esimene Metallpärgade Vabrik Eestis.

Tartus, Aurulaeva ja Lodja tän. nurgal nr. 1. Tel. 1-87.
(Laevasadamas).

Soovitab metall hauapärgi suures väljavalikus kõige lihtsamast kõige
toredamani, kaunistatud portselaan ja metall rooside ja lilledega.

~ ~ Hinnad võistlemata odavad. ~ ~

Jällemüüjatele kõrged protsendid.

„Vennad Pehap“

Vahetalituse ja kirjatöö kontor.

Tartus, Promenaadi tänav nr. 6, omas majas.

Awatud kella 9—1 ja 4—6.

Kontor toimetab mõõduka tasu eest

linnamajade, maade, talude, vabrikute ja muu kinnisvara ning metsa, tööstuse, äride, inventaari, sisseseadete ja muu vallasvara ostu ja müüki, vahetab raha ja muretseb laenu obligatsioonide kindlustusel.

Kontor valmistab asjatundlikult

ostu, müügi, päranduse, kingituse, jagamise, rendi ja üüri lepinguid, obligatsioone, tõlkeid, palvekirju, ära kirju jne.

Kontor vastutab korraliku ja ausa asjaajamise eest.

Aktsia Selts

H. Tõnisson & Ko.

Tartus.

Soovitame omast rikkalikust ladust

raamatu- ja kirjutusmarjaali kaupmeestele

järgmist kaupa:

Pildiraame, kirjaümbrikka, Meelespeasid (Bloc-Notes), päevapildi albume, postkaardi albume, amateur-albume, poesie-albume, postpaberit, ilukirjapaberit (Papeterie) pakki-des ja karpides, paberikorve, koolivihke ja -kaustikuid, ilukarpe, taskuraamatuid, paberipanisid (portfellid), nahk kirjataske, noodimappesid, kirjutus-aluseid, registraatorid.

Vabrik ja pealadu Tartus, Kalamehe tän. 36-42.

Telefon 200. Telegr. aadr.: Tõnissonko, Tartus.

Tartu ladu: Promenaadi tän. nr. 8. Telefon 85.

Tallinna ladu asemik:

Rob. Holst, Kinga tän. nr. 1. Telefon 7-54.

Telegr. aadr.: Holstko, Tallinn.

Kirjastus-
ühisus

„Kooli”

Tallinn, Suur
Karja tän. 23.

Kõnetr. 7-92.

Täielikum raamatukauplus

Eestis.

Kooli- ja lasteraamatud, ilukirjanduse tooted vanemast ajast kuni viimaste uudisteni alati saadaval üksikult ja hulgaviisi.

Uuem kirjandus — kohe peale ilmumist.

Kõik „NOOR-EESTI“ kirjastusel ilmunud raamatud alati saadaval.

Väljamaa ilupostpaber, kirjutustahvlid, krihvliid ja piltpostkaardid. — Kirjutusmaterjaal, joonistusabinõud, büroo- ja kantselei-tarvidused suures väljavalikus oma ja väljamaa äridelt.

Sündsam ostukoht

riigi- ja omavalitsuse asutustele.

Raamatukogude kokkuseadmine ja täiendamine
vilunud asjatundja juhatusel.

Tellimiste vastuvõtmine väljamaa kirjanduse, õpperaamatute ja õppevahendite peale. Tellimised täidetakse ruttu ja korralikult.

Müük üksikult ja hulgaviisi. Hinnad mõõdukad.

Jällemüüjatele hinnaalandus.

Kauba Pank

A.-S.

End. Tartu Vast. Krediid-Ühisused.

==== Tartus, Suurturg 12, omas majas. ====

Telef. : juhatus — 2-09, üldine — 9.

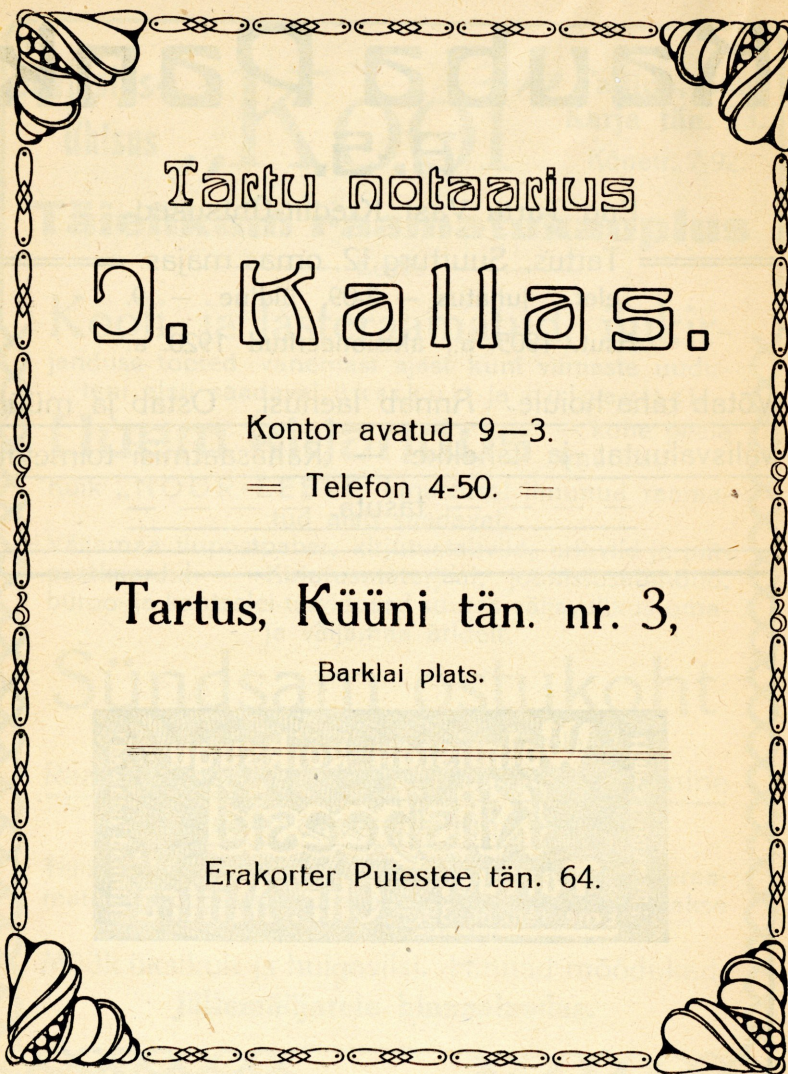
Asut. 1905. a., aktsioneeritud 1920. a.

Võtab raha hoiule. Annab laenusi. Ostab ja müüb
välisvaluutat ja tshekke. — Rahasaatmisi toimetab

— — — — tasuta. — — — —

Walmistan rõiksugu
Klisheesid
Tartus.
Erme tan. nr. 39. Ochr. Miitra

Hinnad odavad!
Hinnad odavad!

Tartu notarius
J. Kallas.

Kontor avatud 9—3.

— Telefon 4-50. —

Tartus, Küüni tän. nr. 3,
Barklai plats.

Erakorter Puiestee tän. 64.

Fr. Kangro

▣ pangakontor ▣

Tartus, Suurel turul nr. 8, II korral.
Telefon 37.

==== Ostab ja müüb ====

igasugust välisvaluutat, tshekke, aktsiaid, obli-
gatsioone ja väärtpaberid omal ja võõral arvel,
ning kuld- ja hõberaha.

Carl Unger

Köitmisekoda ja kirjutusmaterjaali
kauplus.

Tartus, Jaani tän. 8. Telefon 5-57.

Soovitab omast ladust suures väljavalikus kõiksugu
kirjutus- ja joonistusmaterjaale, schapirograafe, mi-
meograafe, hektograafe ja nende juure kuuluvaid
tarbeasju.

Kasulik ostukoht

koolidele, raamatukogudele, kontoritele, kantseleidele, kaupmees-tele ja igaühele.

Koolidele alati ladus igasugune kooli-, teadus-
line- ja ilukirjandus. Kõik õppeabi-
nõud, vihud, kausfikud, fündid, fuschid, vär-
vid, suled, pliiatsid, kriidid, krihvliid, tahvliid,
sirklid, pinslid jne., jne., jne.

Joonistusmaterjaalid.

Kontoritele äri- ja raamatud, kopeerraamatud.
Tsheki-, kviitungi- ja saatera-
amatud Kõiksugu paberid, kirjutusmasina
tarbed. Äri-kalendrid, arvelauad, arve-
plangid, ümbrükud. Portfeuille'id, kartotake-
kaardid jne.

**Reisu- ja käsikohvrid, rahataskud, daa-
mide käekotid.**

Hinnad võistluseta

Jällemüüjatele protsendid.

Koolidele ja raamatukogudele hinnaalandus.

K.-o.ü. „Rahvaülikool“

Tallinnas, S. Karja t. 23, tel. 6-66.

Raamatuköitmise ja paberi tööstus

A. Paliale, K. Haroff & Ko

Erne tän. 10. Tartus. Erne tän. 10.

Valmistab ja köidab kassa, kontori ja kantselei raamatuid, kviitungi ja tsheki raamatuid, adress ja noodi mappisi jne.

Isëaranis odavasti ja headel tingimistel köidetakse raamatukogudele ja seltsidele raamatuid
:: :: liht ja ilu köites. :: ::

Võtab vastu igasuguseid oma tööalasse puutuvaid töid.

Töö korralik ja vastupidav.

Tööde vastuvõtmine Erne tän. 10 ja A. Paliale raamatukaupluses, Jaani tän. 18.

Eesti Kindlustuse Selts

(end nimetusega Eesti Vastastikune Tulekinnituse Selts)

asutatud 1907. aastal.

Osakonnad :

Pärnus, Viljandis,
Võrus, Valgas ja
Kuressaares.

Valitsus

Tartus, Suurturg 10

Telef. 172.

Agentuurid:

teistes linnades
ja maakoh-
tades.

Igasuguse varanduse

tuleõnnetuse vastu kindlustamine.

1922.aastal
avatud :

Klaasikindlustus.

**Murdvarguse ja röövimise
vastu kindlustus.**

Elukindlustus.

Teiste seltsidega vastamisi riisikute jagamine ja selt-
sidelt edasikindlustuse vastuvõtmine.

Seltsi riisikute eest vastutus oma summadega ja edasi-
kindlustusega kindlustatud.

Odavad preemiad.

Juhatus.

A/S. Türi paberi- ja puupapivabriku

==== kontor ja ladu : ====

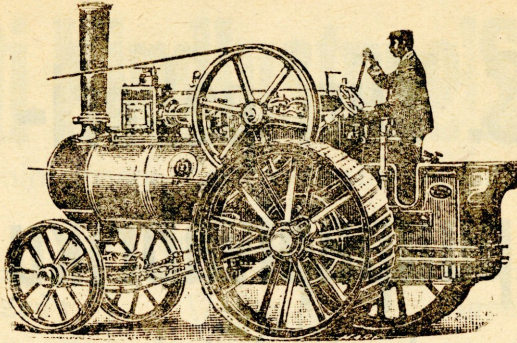
Tallinn, Dunkri tän. 19. Tel. 7-60.

Tartu, Kүүtri tän. 5. Tel. 4-77.

Agentuurid Pärnus, Narvas ja m.

Soovitab :

- Valget kirjutuspaberit.
- Värvitud albumpaberit.
- Joonistuspaberit.
- Kontseptpaberit.
- Kuulutuspaberit.
- Trükipaberit.
- Lauakartongi.
- Pakkimispaberit.
- Tugevaid kotta $\frac{1}{2}$ —20 n.

Tartu „ Eesti Majanduseühisus.

Põllutöomasinate, kunstsõnnikute, seemnete, raua ja teraskaupade ja muu ehitusmaterjalide ja põllutöö tarbeainete ladu.

- 1) **Kõik põllutööriistad ja masinad**, nagu „Marschalli“ rehepeksumasinad, vilja- ja rohu- niitjad, kultivaatorid, adrad parematest vabrikutest.
- 2) Iga sorti kunstsõnnikut katsejaama kontrolli all.
- 3) **Loomatoidu juurikad ja heinaseemned** parematelt kasvatajatelt, proovitakse enne katsejaamas läbi.
- 4) Raud, teras, naelad, lukud, hinged, plekk jne.
- 5) **Piimatalituse riistad** ja muud piimatalituse tarbeained, „Westfalia“ jõu- ja käsikoorelahutajad jne.

Tartus, Holmi tän. 14/20. Telef. 10.

Püüdke kasutada

otstarbekohaselt iga silmapilku, sest kahju on raisatud ajast ja rahast, mis ebasünda kirjanduse peale kulutate. Meie tuleme Teile appi ja soovitame ainult head lugemismaterjaali, mida pakub

Perekonnaleht „Kodu“

ja mis on sünnis lugeda igaühele ja igalpool. Läänud aasta eeskujul ilmub „Kodu“ ka käesoleval aastal kaks horda koos hulga piltidega päevasündmustest, tegelastest jne., ning mitmekesise lugemismaterjaliga, kus muu seas üks pikem valitud romaan.

Iga aastatellija saab peale ajakirja **alandud hindadega** järgmised **raamatud**: 1) Ed. Vilde, Mäeküla piimamees; 2) Dr. J. Masing, Koduarst ja koduapteek; 3) Dr. J. Masing, Naistehaigused; 4) J. Böttner, Aiatöö õpperaamat; 5) Majapidamise ja koka raamat.

Müügil maksavad raamatud c-a Mk. 1320.—, „Kodu“ lugemisele Mk. 1050.—

Peale selle saavad aastatellijad hinnata kaasandena mitmed kolme- ja neljavärvitrüki pildid, mis on ilusaks seinaehteks.

==== Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused

(ilma mingisuguse lisamaksuta).

„Kodu“	maksab	aastas	(24 nrt.)	Mk. 400.—
	„	poles	aastas (12 „)	„ 200.—
	„	veerand	aastas (6 „)	„ 100.—

Üksikud numbrid müügil raamatukauplustes, ajalehemüüjatel ja raudtee raamatukappides.

Toimetus ja talitus: **Tallinnas, Lai tän. 38.**

Nõudke lähemad prospektid maksuta.

Telefon 18-66.

A.-S.

„Küttevee“

laevasõidu osakonna 1922. a.

liinid :

Tartu-Mustvee-Vasknarva : sõid. a.-l. „Taara“;

Tartu-Võõbsu-Budovitschi-Anohovo : sõidab
a.-l. „Vanemuine“ ;

Tartu-Liivanina : sõidab a.-l. „Varrak“ ;

Tartu-Läänitse-Kadjasild : sõid. a.-l. „Salme“;

Tartu - Oiu - Tarvastu - Suislepa : sõidab a.-l.
„Endel“ ;

Tartu-Jõesuu : sõidab a.-l. „Linda“.

Viljandi-Oiu vahel autoühendus.

Kas Teie elate

mere ääres
jõe ääres
järve ääres
oja ääres

?

ärge unustage, et

A. S. M. Süstad

on teie jaoks kõige kohasemad ja meeldivamad veesõiduriistad. Ei karda laineid; kohased tarvitamiseks ka kõige väiksemagi veekogu peal. 6 isesugust tüüpi.

Valmistab ja müüb: „**A|S. Massoprodukt**”

Tallinnas, S. Tartu m. nr. 61-d, kõnetr. 18-96.

Tallinna üleriiklistel näitustel 1920. ja 1922. a. kaks I auhinda — kuldauraha. — Kirjeldused ja hinnad saadame esimese nõudmise peale.

A|S. Rāpina paberivabrik Leo Mirvits.

Vabrik valmistab ja soovitab oma ladudest

Tartus, Tallinnas ja Pärnus vabriku hindadega :

Kirjutus-, suitsu-, trüki-, joonistus- ja muud paberit. Kontori ja kantselei tarbeaineid, koolivihkusid jne. Tellimised täidetakse kiirel korral.

===== Jällemüüjatele hinnaalandus. =====

Kirja ja telegrammi adress : Rāpina paberivabrik

Tartus

Tallinnas ehk Pärnus

Põik t. 6, Uueturu t. 15.

Maakri t. 4.

Nikolai t. 6.

Tartu notarius
Aug. Siska

Kontor Suurel turul nr. 12 (Kauba
Panga majas), avatud igal äripäeval
kella 9—3. Telefon 47.

Tartu Ühispank

1. juunist uutes ruumides

==== **Rüütli tän. nr. 4** =====

telefon 1-41 (end. not. J. Kristelsteini ruumid).

Maksab hoiummude pealt: tähtajalisel arvel kuni 10 prts.
jooksva " " 8 "

Annab laenusid välja ja toimetab kõiki panga
operatsioone.

J. Kaarna kirjastusäri, raamatu- ja kirjutus-
materjaali kauplus _____

Tartus, Promenaadi tän. nr. 14, asut. 1906. a.

soovitab :

Seltsidele ja ametiasutustele kõiksugu paberi- ja kirjutusma-
terjaali. Koolidele ja õppeasutustele suur tagavara õpperaamatu-
test linnas ja maal Raamatukogudele muretseb kõiki müügil
olevaid raamatuid; võtab ka nende kokkuseadmist oma peale.

_____ Oma kirjastusel ilmunud õpperaamatud : _____

Algebraaliste ülesannetekogu II jagu. Schaposchnikovi
ja Valdsevi järele K. Veski
ja J. Grünthal, hind 160 marka, ja

Aritmeetiliste ülesannetekogu algkoolidele I, II ja III õppeaasta,
II trükk, G. Jurjevitschi järele A
Kõiv, hind 50 marka.

Koolidele, seltsidele jne. kõrged protsendid. Kirjalikud telli-
mised täidetakse tellimise saamise päeval.

K. Mattiesen'i trükikoda

Kõnetr. 480

Tartus

Postkast 46

valmistab trükiteid hästi ja ruttu
kaubandusele, tööstusele, ameti-
asutustele, seltsidele, koolidele,
eraisikutele ja teistele.

Eritööstus: Teadusline raamatutrükk
kõigis keeltes.

Põhja Pank.

Tallinnas, Suur Karja tänav nr. 20,
omas majas.

Osakonnad: Tartus, Wiljandis ja Wõrus.

Tartu osakond

— Suurturg nr. 11. —

Kõnetr.: 574 (juhatuse), 167 (üleüldine).

Wõtab raha hoiule,
annab laenusid ja
toimetab kõiki panga ope-
ratsioone.

Tasuta raha edasisaatmine igasse
kodumaa linna.

Müüb ja ostab wäljamaa raha ja
tshekke.

**Ärge hoidke
raha kodus,**

kus ta ühtegi kasu ei too ja karde-
tav hoida on.

**Tooge raha
hoiule
Kolmandasse Tartu Laenu- ja
Hoiu-Ühisusse**

Tartus, Suurturg nr. 8.

Hoiusummade eest maksab Ühisus
kuni 8%.

Juhatus.

A

34584

i 35420273

G. ROHT

(end. K. Söö t)

Tartus, Promenaadi tän. nr. 6

trükikoda, raamatuköitmise koda, raamatu- ja
kirjutusmaterjaali kauplus valmistab kõiksugu
trükitöid maitserikkalt, kiires korras ja
kõige odavamini.

Raamatuid poogitakse ruttu ja korralikult.

Tarvilikud raamatud ja blanketid
valitsuse asutustele, seltsidele ja koolidele alati
ladus saadaval.

Kõikidest Eestis kirjastatud raamatutest
suur tagavara, nõnda et kõiki tellimisi arvu peale
vaatamata ruttu täita võib.

Oma kirjastusel ilmunud raamatutest
saadetakse soovi korral iseäraline nimekirj posti kaudu
kätte.

Suur väljavalik paberi-, kirjutus- ja joonistus-
materjaalidest
oma ja väljamaa vabrikutest.

G. ROHT (end. K. Söö t)

Tartus, Promenaadi t. 6.

J. Mällo trükk, Tartus.